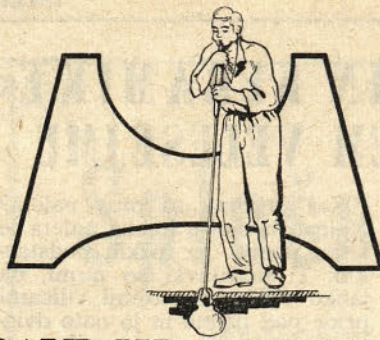

Steklar

GLASILO KOLEKTIVA STEKLARNE HRASTNIK

Leto II

HRASTNIK, 5. 10. 1966

Št. 9

Urejuje uredniški odbor: Cvelbar Stanko, Kozole Drago, Racki Viktor, Vračun Viljem, Gec Rado, Gerhard Jože.

Odgovorni urednik: Gerhard Jože.
Uredništvo in uprava: Steklarna Hrastnik. — Izhaja stalno na 8 straneh vsakega 5. v mesecu. — Naslov: »Steklar« glasilko kolektiva Steklarne Hrastnik, tel. št. 81-622 — interno 19. — Tisk in kličje GP »Celjski tisk« Celje.

Misli o zagrebškem velesejmu

Letošnja razstava našega blaga na ZV ni prinesla nekih bistvenih sprememb v izbiri asortimana za prihodnje leto. Posebno se za to največjo razstavo jugoslovskega blaga nismo pripravili, saj v času enega leta spremenimo veliko izdelkov, odnosno prinesemo nove. Tu mislim predvsem na razsvetljavno steklo, ki je zelo podvrženo modi, istočasno pa naš največji izvozni artikel, kjer je kot tak izpostavljen tudi hudi konkurenci. Naša želja je bila, da na sejmu prikazemo stvari, ki jih proizvajamo, ne pa proizvode, ki bi se slučajno našli v proizvodnji. V tem smo tudi uspeli, saj so se jasno videle tri skupine izdelkov, katerih vsaka ima svoje področje potrošnje. Vse tri so bile prikazane tako, da se je videlo kakšen obseg zavzemajo v proizvodnji. Te skupine so bile oblikovane na asortiman stekel za široko potrošnjo in gostinstvo, embalažno steklo polavtomatske in avtomatske proizvodnje ter širok asortiman razsvetljalnih stekel. Pri pregledu tega asortimana se vsiljuje vprašanje, v kateri potrošni skupini smo v celoti najbolj uspeli. Splošno so bila izražena mišljenja, da imamo najboljšo izbiro v skupini razsvetljalnih teles, dočim smo v blagu široke potrošnje in gostinstva na nivoju lanskega leta. Pri embalažnem steklu je problem v še ne izdelanih orodjih, tako da nam za popoln asortiman primanjkuje še precej steklenic, ki bi pa po prvotnih planih in pogodbah morale biti že tu.

Obisk poslovnih partnerjev je bil v desetih dneh sejma zadovoljiv, poslovni uspeh primeren, vendar so razgovori pokazali, da je še polno problemov, ki jih bomo morali zelo hitro rešiti, drugače bodo pričeli naši kupci izgubljati zaupanje v dejanske sposobnosti kolektiva Steklarne Hrastnik. To nisem omenil zato, ker bi mogoče samo eden izrazil tako mišljenje, to je bila večkrat iznešena misel. Še vedno je v vseh razgovorih prevladovala ocena, da blaga primanjkuje in je možno še vedno delati uspešne posle kljub velikim problemom, ki jih je na tržišču povzročila reforma. Rad bi iznesel najvažnejše pripombe, ki jih imajo naši poslovni partnerji na naše poslovanje. Res, da razumejo problematiko, ki nas v tekočem letu spremlja, povzročajo jim pa tako velike probleme pri svojem

delu, da morajo nehote dopuščati povečan dotok blaga konkurenčnih podjetij, čeprav zaenkrat ta podjetja ne dosegajo naše kvalitete. Zaradi velike desortiranosti pošiljk, ki jih dobivajo, se je naših vagonov prijelo ime: »Tuberkulozni vagoni«. Neprijetno je poslušati takšne, večji del dobronamerne pripombe, s ka-

tovih izdelkov. Pripomb na kvaliteto ni bilo in mislim, da naša kvaliteta še vedno odgovarja stanju na tržišču.

Povsem nov moment pa je na letošnjem sejmu stopil v ospredje, to je uvoz steklenih izdelkov. Na celotni fronti našega asortimana je prišlo že do uvoza, predvsem iz vzhodnoevropskih držav.

Komercialni direktor tovariš Mlinar v naši stojnici s tujimi kupci

terimi nas žele na duhovit način opozoriti na pomanjkljivost. Na tem področju bomo morali veliko popraviti, to pa se da le s primernim povečanjem zaloge go-

To omenjam zaradi tega, ker ta uvoz že vpliva na nivo cen in ustvarja primerno konkurenco za stabilizacijo trga v tem asortimanu. Tendence uvoza se bo

po mojem mišljenju v prihodnje še večala in nas zaradi tega čaka v bodoče trdo delo, da bomo obdržali svoje pozicije. Kakšno je stanje v posameznih asortimanih se lahko zaključijo že na osnovi do sedaj uvoženih količin. Povsem nenevaren je uvoz stekla za razsvetljalna telesa, saj prekašamo uvoženo steklo v estetiki in kvaliteti izdelave. To se je najbolje videlo pri prodaji lestenc, ko je podjetje »Sijaj« z našimi stekli in novimi tipi armatur plasiralo več blaga kot vsi ostali tovrstni proizvajalci skupaj, od katerih so trije razstavljali luči z uvoženimi stekli. V embalažnem steklu nam uvoz iz vzhodnih držav ni nevaren, ker predvsem zaostaja embalaža v kvaliteti, niso pa konkurenčni tudi njihove cene. Več pozornosti vzbujajo uvoz stekla široke potrošnje, predvsem kozarcev, katerim so se zaradi tega občutno znižale tudi cene. Z novo proizvodnjo bomo lahko temu nivoju cen sledili, drugače pa bi bila za nas situacija zelo kočljiva. Okoli vsega tega uvoza bomo v prihodnjem mesecu vodili še obsežne razgovore, saj skušamo, da bi ves uvoz stekla spravili v tak okvir, ki bi nam dopolnjeval asortiman, ne pa ustvarjal preveliko konkurenco. Če na koncu omenim še izgled razstavnega prostora, moram izraziti pohvalo aranžerjem, saj so bili vsi, ki so prišli k naši stojnici z njim zadovoljni.

Mlinar Martin

Dan stekla in keramike

V okviru Zagrebškega velesejma je tudi letos bil organiziran sestanek proizvajalce steklarskih in keramičnih izdelkov ter poslovnih sodelavcev. Namen takih sestankov je predvsem propagandnega značja. Zato stremijo posamezne tovarne ali skupine prikazati ob tej priliki najnovejše dosežke in proizvajalne možnosti ter preko svojih poslovnih partnerjev zainteresirati širšo javnost. Ta skup organizira »Savezna industrijska komora« iz Beograda v sodelovanju s člani združenj.

Na letošnjem sestanku se je razpravljalo o naslednjih temah:

1. Uporabnost barvnega varnostnega stekla v ploščah v sodobni arhitekturi.
2. Problemi pri proizvodnji fi-

ne keramike v Jugoslaviji.

3. Sodoben način skladiščenja proizvodov in transportna oprema v notranjem transportu.

Prvi referat z nazornim prikazom z DiH-posnetki so pripravili strokovnjaki iz Industrije stekla Pančevo. Njih namen je bil prikazati možnost uporabe barvnega varnostnega stekla v ploščah kot fasadni material. Sodobna arhitektura stremi za čim enostavnejšimi rešitvami ne samo likovno — ampak tudi pri izbiri materiala. Skeletne gradnje s poudarjenimi navpičnimi betonskimi nosilci dopolnjujejo vodoravni parapeti iz barvnega stekla v homogeno celoto. Poleg tega v svetu uporabljajo ta isti material tudi že v notranjosti stavbe za

NA ZAGREBŠKEM VELESEJMU

razne stene in podobno. Take arhitektonske gradnje so ne samo estetsko na visokem nivoju, temveč je tudi steklo (barvno) material, ki izkazuje celo vrsto različnih karakteristik, kot na primer čistost, lahko čiščenje, trajnost, odlične izolacijske sposobnosti za toploto, elektriko in zvok. Takih lastnosti bi se dalo naštetih še več, in če se vzame v poštev še cena, potem je po prikazu strokovnjakov tak material tudi najcenejši.

In zakaj se še tako malo uporablja? Tudi za to je več odgovorov, ki bi jih lahko okarakterizirali z naslednjimi dejstvi:

1. Nepoznavanje materiala in način vgradnje.
- (nadaljevanje na 2. strani)

»DAN STEKLA IN KERAMIKE« NA ZAGREBŠKEM VELESEJMU

(Nadaljevanje s 1. strani)

2. Pozen začetek proizvodnje v naši državi.

3. Začetna investicijska vlaganja so večja kot pri uporabi klasičnih materialov.

Tovarna iz Pančeva je na ta način izkoristila priložnost za propagando svojih izdelkov.

Drugi referat ni bil sicer usmerjen v propagiranje keramičnih izdelkov, temveč oris proble-

Kaj je prav za prav paleta?

Najenostavnejša lesena paleta je lesen podest na nizkih podstavkih. Ti podstavki so nujni, da lahko viličar s svojimi vilicami pride pod paletu in jo nato dvigne. Na to osnovo se pravilno naložijo kartoni z izdelki, katere viličar dvigne in jih transportira v skladišče. Praktičnost takega vskladiščenja je očitna ker niso potrebni posebni predali, ampak

Tovariš Kolšek z našimi trgovski mi zastopniki tovarišico VRANE-SICEVO in tovarišem BRATICEM na ZV

mov proizvodnje fine keramike. Strokovnjak iz Istituta za silikatno kemijo je skušal prikazati proizvodnjo keramičnih izdelkov v Jugoslaviji. Iz tega prikaza je bilo sklepati, da bi proizvajalci morali težiti bolj k kooperativnim odnosom ter povečati proizvodnjo po asortimanu kot po vrstah keramičnih izdelkov. Tu je navedel tudi zanimiv podatek o razmerju med porcelanom in keramiko. To razmerje je pri nas (7:1) močno v korist porcelana, dočim je normalno razmerje v svetu (1:3) v korist keramike. Omenjeno je bilo da je premalo sodelovanja in preveč individualističnega vlaganja sredstev za raziskavo surovin in za razvojno delo.

Posebno zanimiv je bil prikaz sodobnega notranjega transporta in način vskladiščenja. Za nas še posebno aktualen, ker smo prav v tem času pred dograditvijo skladišča gotovih izdelkov.

Prikazani so bili celotni poteki in transportne poti pri določenih tehnoloških postopkih od polizdelkov do vskladiščenja. Osnovni cilj modernega transporta je: čim manj prekladanja. Seveda so za realizacijo takih potekov potrebni določeni pogoji.

To so ustrezni prostori s fiksanimi transportnimi potmi, sodobna transportna sredstva (traki raznih oblik in izvedb, viličarji itd.) in ustrezen način pakiranja. Osnovno sredstvo so vedno palete, ki so izvedene v raznih oblikah, kot navadna lesena paleta, boks paleta in druge specialne vrste palet.

Najbolj ustrezen način pakiranja je v kartonu iz valovite lepenke, ki pa naj bodo takih dimenzij, da izpolnijo v celoti osnovno ploskev paleta.

se polagajo palete na ravno dno, poleg tega pa se na osnovno polno paletu nalagajo še naslednje, tako da se toliko izkoristijo tudi prostorninske površine v skladiščih. Razlaganje je popolnoma analogno, le da gre v obratni smeri, to je najprej se dvigne z viličarjem najvišja paleta, nato pa nižje. Tako z viličarjem odpeljemo polno paletu v transportni železniški vagon. Idealno je, da paleta potuje s proizvodi do končnega potrošnika. V ta namen so že v svetu izdelali prav v te namene posebne konstrukcije vagonov, kjer je prostor idealno izkoriščen.

Tudi v naši deželi se je začel uvajati podoben, bolj rentabilen način transporta raznih izdelkov, seveda v bolj skromnih oblikah. Očitne prednosti bodo prej ali slej primorale ljudi v podjetju, preiti na take postopke. Tudi naše podjetje bi s takim načinom transporta prihranilo občutna finančna sredstva, pa čeprav v prvi fazi ne bo mogoče rešiti vseh problemov notranjega transporta. Novo skladišče, ki je v izgradnji, in nova transportna sredstva skupaj z ustrežno kartonsko embalažo so prvi zametki, ki so nujni za rešitev problemov transporta v naši steklarni.

Dipl. ing. Maks Mrcina

.....
**Dapisujte v naš
list!**
.....

Mladi razpravljajo

Po živahnih diskusijah in popolnem odobravanju sklepov IV. plenuma CK ZKJ v juliju je sledil mesec dopustov, že v začetku septembra pa se je zopet poživila aktivnost mladih.

Na razširjeni seji Tovarniškega komiteja Zveze mladine našega kolektiva, kateri je prisostvovalo nad 20 aktivistov, so razpravljali predvsem o sestavi delovnega programa za jesensko obdobje, o klubsko-zabavnem programu, o rekreaciji in športu, o pozitivni celotnega delovanja mladih v kolektivu in še o nekaterih drugih problemih in nalogah. Na tej seji je bil sprejet tudi okvirni delovni program za obdobje do letne konference:

1. Letna konferenca ZM Steklarne bo 13. novembra 1966.

2. Letna konferenca aktiva ZM notranjega obrata bo 30. oktobra 1966.

3. Letna konferenca aktiva ZM brusilnice in slikarnice bo 25. oktobra 1966.

4. Letna konferenca aktiva ZM profesionisti — uslužbenci bo 27. oktobra 1966.

5. 22. 9. 1966 bo razširjena seja TK ZM, na kateri bodo mladi razpravljali o problemih v proizvodnji in samoupravnih odnosih. Na sestanku bo komite povabil nekatere člane kolegija, ki naj bi v razgovoru mladim odgovarjali na vprašanja.

6. V najkrajšem času se mora sestati komisija za reševanje problemov mladih, ki naj razpravlja o problemih mladih in o nemoralnem življenju mladih v kolektivu.

7. Na tej seji je bila formirana tudi komisija za klubsko — zabavno življenje, kateri mladi nalagajo, da naj programu klubsko-zabavne komisije ObK ZM za naš klub doda še določene točke, prikladne za naše klubske razmere.

8. V najkrajšem času se mora sestati kadrovska komisija, katere mora pripraviti poleg predloga kadrovske spremembe tudi predlog liste udeležencev mladinske politične šole.

9. Ideološka komisija naj se sestane skupno z ideološko komisijo TK ZK.

10. do 25. septembra se morajo sestati vsi sekretariati aktivov, na sestankih pa naj poleg proizvodnih problemov razpravljajo še o pripravah na letno konferenco, o udeležbi mladih v politični šoli in drugem.

Na tej seji komiteja so mladi razpravljali tudi o rekreaciji in športu in med drugim izrazili nujno potrebo po organiziraniji rekreaciji z vseh vidikov. Za čim boljšo organizacijo rekreacije, kot pomembnega vira produktivnosti so predlagali, da se brez premislekov ustanovi novo delovno mesto z nazivom »referent za šport in rekreacijo«. Omenjeno delovno mesto naj bi zasedel strokovnjak, ki naj bi organiziral rekreacijo na vseh področjih. Mladi so prepričani, da bodo organi upravljanja enotni, da je to neobhodno in prvi korak k načrtnemu organiziranju rekreacije za delovnega človeka.

V zvezi z izgradnjo objektov mladi zatrjujejo, da bi s prostovoljnimi delom sami izgradili nekatere objekte za atletiko (steze in jame za skakanje v daljino in višino, pripravili teren za metanje krogle in drugo), kar ne bi zahtevalo večjih finančnih sredstev. Mislimo, da so to prvi koraki, katere pa je treba še pospešiti.

BELEŽKE IZ SESTANKOV SEKRETARIATOV AKTIVOV

Na sestankih posameznih aktivov so mladi razpravljali predvsem o problemih v njihovih obratih. Sami si niso mogli najti odgovora na nekatera vprašanja, zato so sklenili, da bodo postavili določena vprašanja na razširjeni seji TK ZM, ki ji bodo prisostvovali člani kolegija.

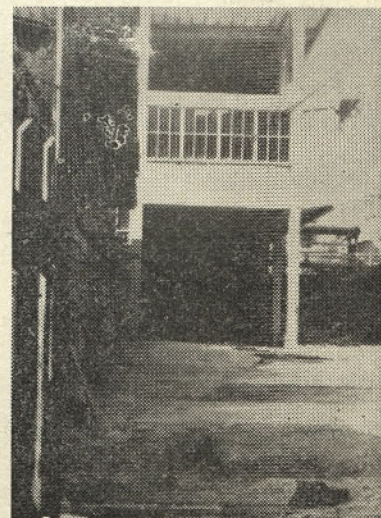
V vseh treh aktivih so predlagali mlade za letošnjo politično šolo, tako da bo to šolo letos zopet obiskovalo okrog 15 mladih našega aktiva. Šola bo trajala verjetno dva meseca in to dvakrat tedensko popoldan, zato bo nujno potrebno, da bodo vodstva posameznih obratov z razumevanjem sprejela prošnje za zamenjavo službe tistih, ki delajo v treh izmenah in jim tako omogočijo redno obiskovanje mladinske politične šole. Prepričani smo, da tu ne bo težav.

Na vseh sestankih sekretariatov aktivov mladi zatrjujejo, da primanjkuje dobrih aktivistov, še posebno pa nekateri poudarjajo, da se premalo aktivni pokažejo prav mladi komunisti, ki bi morali biti glavni nosilci aktivnosti mladih.

Delo v posameznih aktivih onemogoča tudi zastarela razdelitev obratov na aktive, zato bo nujno, da se še pred letno konferenco pripravi predlog nove delitve obratov na posamezne aktive.

LETOVALI SO V ZADRU

Letošnje letovanje ferialcev našega kolektiva v Zadru je rodilo želje, da prihodnje leto načrtno organiziramo letovanje skupin v vseh poletnih mesecih. (Nadaljevanje na 3. strani)

Novo skladišče stekla, bo kmalu služilo svojemu namenu

Mladi razpravljajo

Vsi so bili izredno zadovoljni z organizacijo v domu, s prehrano, z ambijentom in so zato na zadnjem sestanku sklenili, da naj bi prihodnje leto sklenili z vodstvom letovišča v Zadru pogodbo za 6 izmen, to je za oba poletna meseca. Menimo, da bo to mogoče realizirati le tako, da bomo pravočasno planirali dopuste, kajti izredno težko je nekaj dni pred odhodom na letovanje ure-

nom, da mladi v razpravi postavljajo vprašanja direktorju in glavnemu inženirju o problemih v proizvodnji in samoupravnih odnosov.

Mladi so razpravljali predvsem o slabi proizvodnji v notranjem obratu, navajali nekatere primere, ki so v zadnjih mesecih vplivali na občutno zmanjšan uspeh proizvodnje. Po široki diskusiji so bili med drugim spre-

Ferijalci na Vršiču — pogled iz püčje perspektive

điti z dopusti glede proizvodnje. Na eni strani se moramo zavedati, da je letovanje potrebno in zelo koristno, na drugi strani pa zopet ne smemo pozabiti na proizvodnjo, ki že po tradiciji v teh mesecih šepa. Prepričani pa smo, da bomo prihodnje leto v koordinaciji z rekreacijskim odborom in organi samoupravljanja to lahko realizirali.

Na seji IO PZ občine pa je bil sprejeti naslednji okvirni program dela do letne konference:

1. Letna konferenca IO PZ občine Hrastnik bo 6. novembra v Statenbergu.

2. Letna konferenca družine Počitniške zveze Steklarne bo 9. oktobra 1966.

3. Datum konferenc ostalih družin se bodo določili na posameznih sestankih družin.

4. 25. septembra organizira družina Počitniške zveze Steklarne avtobusni izlet v Cerklno, Tolmin in Kobarid. Na izlet bodo povabil še ostale ferijalce družin v Hrastniku.

5. 16. oktobra organizira družina PZ Rudnika avtobusni izlet v Jeruzalem. Na izlet bodo povabili vse ferijalce Hrastnika.

Pred letnimi konferencami družin Počitniške zveze lahko ugotovljamo, da je bilo delo letos zelo uspešno in to na vseh področjih delovanja. Omeniti velja, da so vse organizacije delale pod težkimi pogoji, ker niso imele nujno potrebnih finančnih sredstev za operativno dejavnost.

RAZGOVOR O PROLEMATIKI V PROIZVODNJI

22. septembra so se mladi sestali na razširjeni seji Tovarniškega komiteja Zveze mladine Steklarne. Seji sta prisostvovala tudi direktor Klanšek Jože in glavni inženir Marcina Maks.

Sestanek je bil sklican z name-

jeti naslednji sklepi:

1. Z ostalimi člani kolektiva se mladi moramo boriti za dosledno izvajanje sklepov organov upravljanja.

2. Mladi se moramo zavzemati za izvajanje predvidene discipline v posameznih obratih.

3. Mladi zahtevajo, da se sestane komisija za varstvo žena in mladine, katera naj sestavi svoj program dela.

4. Pospešiti je treba delovanje Tribune mladih v cilju izobraževanja in v ta namen v organizacijo pritegniti mlado tehnično inteligenco.

5. Podobni sestanki se naj bi v bodoče sklicevali pogosteje in na njih razpravljali o problemih v proizvodnji in samoupravnih odnosih, s ciljem formiranja in izobraževanja mladih.

FERIJALCI NA VRSICU IN V TRENTI

Družina počitniške zveze našega kolektiva je 25. septembra organizirala izlet v Trento in na Vršič. To akcijo lahko imenujemo potovanje, saj so ferijalci na krožnem potovanju obiskali Cerklno, Tolmin, Kobarid, se povzpeli po dolini Trente na Vršič, nato pa so nadaljevali pot do Krajske gore proti Jesenicam in Kranju.

Izleta se je udeležilo 38 ferijalcev in je uspel. Ferijalce je na tej izredno dolgi poti spremljalo prečudovito jesensko vreme, tako da so se jim nudili edinstveni pogledi na naše vrhove: Triglav, Spik, Mojstrovka itd. Zadovoljstvo udeležencev potovanja zagotavlja, da bo potrebno v bodoče še več takšnih izletov.

Pripomniti velja samo to, da je takšna pot malo predolga za en dan, saj so prepotovali nad 500 kilometrov.

Strgaršek Janko

Splošni poziv

OBVEZNIKOM — NABORNIKOM

V smislu določil 1. odstavka 48. čl. Zakona o narodni obrambi (Ur. l. SFRJ 32/65), pozivamo vse obveznike — nabornike, rojene v letu 1948, stalno ali začasno stanujoče na območju občine Hrastnik, ki iz kakršnihkoli razlogov niso prejeli poziva za nabor, da se dne 14. ali 15. oktobra 1966 javijo naborni komisiji, ki bo pričela z delom ob 7. uri zjutraj v prostorih Doma PVV Hrastnik, naselje Aleše Kaple št. 23. Ta poziv velja tudi obveznikom — nabornikom starejših letnikov, ki iz kakršnihkoli razlogov do sedaj niso bili regrutirani, ter obveznikom — nabornikom začasno nesposobnim, katerim je naborna komisija odredila, da se zglase ponovno pri naborni komisiji za oceno sposobnosti v letu 1966.

Pravtako velja ta poziv vojnim obveznikom, ki so se priglasili naborni komisiji za oceno sposobnosti v letu 1966.

Obvezniki — naborniki, ki želijo odlagati služenje kadrovskega roka v JLA zaradi študija, naj prinesejo s seboj vlogo in ustrezno potrdilo šole, da so redni dijaki oz. študenti te šole.

Kdor se temu pozivu ne odzove, ga bomo predlagali v kazenski postopek po čl. 339 Kazenskega zakonika.

Šef

odseka za narodno obrambo
Drago Milinovič l. r.

DEVIZNO POSLOVANJE

Nastopile so znatne spremembe v deviznem poslovanju, zato je dolžnost delovnih organizacij, njihovih samoupravnih organov in družbeno političnih organizacij, da precenijo novo stanje, člani delovne skupnosti pa da se vsaj načelno seznanijo z novim deviznim režimom. Osnovne karakteristike zakona so:

— liberalizacija plačila z inozemskim,

— devizna stimulacija delovnih organizacij — izvoznikov,

— širše vključevanje poslovnih bank v devizno poslovanje,

— povečanje deviznih rezerv.

Zakon izhaja iz stališča vse širšega razmaha jugoslovanskega tržišča nasproti tujim tržiščem, ker je izrecno določeno, da se omogoči delovnim organizacijam, da bolj prosto pridobivajo devize, ki so jim potrebne za plačevanje uvoženih stvari in uslug. Devize, ki se ustvarjajo z izvozom blaga in uslug, se lahko koristijo za plačila v inozemstvu, držati jih na računu pri pristojni banki ali jih prodati Narodni banki. Z devizami iz svojega deviznega računa razpolaga delovna organizacija brez omejitve, če jih uporablja za plačevanje blaga in uslug, katerih uvoz je prost, a plačevanje tistega blaga in uslug, katerega uvoz je posebej urejen, je pogojeno s predhodnim zbiranjem dokumentacije o uvozu.

Za delovne organizacije, ki ustvarjajo devize z lastnim izvozom, je predvidena posebna oblika devizne stimulacije glede na izvoz. Glede na to obstoji možnost, da z določenim delom deviz (retencijska kvota) razpolagajo in jih uporabijo za kakršno koli plačevanje brez omejitve. S tem se omogoča tudi svoboden uvoz opreme, ki je potrebna za modernizacijo proizvodnje. Tako retencijsko kvoto se lahko uporabi tudi za plačevanje skupnega pomena ob upoštevanju določil pogodbe o poslovno tehničnem sodelovanju ali kooperaciji z drugo delovno organizacijo, ki je v poslovnem sodelovanju. Takim delovnim organizacijam se lahko devize tudi prodajo. Poleg tega se delovne organizacije lahko bavijo z različnim zunanje-trgovinskim poslovanjem, če za njihovo opravljanje izpolnjujejo pogoje. Praviloma tudi ni več potrebna soglasnost državnega organa za zunanje trgovinsko poslovanje. Omiljeni so tudi pogoji glede poslovanja, tehnične opremljenosti, potrebnih sredstev, strokovne usposobljenosti itd. Dana je možnost ustanavljanja komercialno-tehničnih birojev, predstavništev, agencij, konsignacijskih skladišč, servisnih služb itd. v inozemstvu.

Sušin Viktor, dipl. pravnik

Kaj morajo vedeti člani CDS in SEE

Člani kolektiva se pri svojem delu v organih upravljanja srečujejo s poročili ali z besedami, ki so jim le delno znani. Dogajalo se je celo, da je nekaterim članom organov upravljanja (v CDS-u 2 leti) minila cela mandatna doba, vendar temu članu organov upravljanja ni bilo popolnoma jasno, kako se formira celotni dohodek, kako se deli dohodek, kaj je amortizacija ali anuitete ipd.

Vsekakor to onemogoča pravilno delovanje organov upravljanja obenem pa se sprašujemo, če se sklepi objektivno pravilno sprejemajo. Član organov upravljanja, ki pri glasovanju dvigne roko samo zaradi formalnosti in pravzaprav ne ve točno, za kaj je glasoval, je zelo slab, če ne celo škodljiv član organov upravljanja. Ni mogoče zahtevati od vsakega člana samoupravljanja, da naj bo ekspert na vseh področjih, vendar mora vsak član poznati osnovne materije in osnovne pojme, o katerih se razpravlja skoraj na vsakem zasedanju organov upravljanja.

So tudi opravičljive težave, zaradi katerih se člani samoupravljanja ne morejo hitreje vživeti v svoje delo. To povzročajo predvsem nekateri člani kolektiva, ki se v svojih poročilih ali diskusijah izražajo preveč strokovno, kar vsakdo ne razume. Težave povzročajo tudi materiali, katere prejema člani samoupravljanja, ker so le-ti pisani v »težkem« stilu, polni podatkov in strokovnih izrazov. Premalo smo posvetili pozornosti temu, da bi pisali poročila v obliki in z besedami, ki so razumljive vsakomur. In končno, v dobi investicijske izgradnje je normalno, da se včasih podajajo poročila ali elaborati, ki niti ne morejo biti vsem enako dostopni. Jasno pa je vsekakor tudi to, da se v nekaterih poročilih ni mogoče izogniti številkam in strokovnemu izražanju.

Na zahtevo nekaterih članov kolektiva bomo poskušali razložiti pomen nekaterih strokovnih izrazov ali kategorij dohodkov, katere največkrat uporabljamo pri analiziranju poslovanja podjetja, oziroma jih največkrat srečujemo v poslovni politiki.

AMORTIZACIJA

Dobesedno prevedeno iz latinščine pomeni »umrtvičenje«. Vendar ima ta izraz pri poslovanju podjetja naslednje pomene:

— postopni odpis vrednosti investirane imovine, ki mora izraziti zmanjšanje vrednosti zgradb, strojev, naprav in inventarja zaradi uporabe, oziroma dotrajanosti;

— z ekonomskega stališča označuje nadomestilo vložnih sredstev za proizvodnjo;

— s pravnega stališča označuje sodno proglasitev izgubljene menice, čeka, zavarovalne police ipd.

Praktično pa to izgleda takole: Če kupimo stroj za 1000 din, ki ima 10-letno življenjsko dobo ali rok trajanja, potem moramo vsako leto amortizirati — odbisati

uporabljamo objekt, ki je teoretično že dotrajal.

ANUITETA

Ta beseda je latinskega porekla (annuus — letni), ki označuje letno odplačilo ali vplačilo. V zadnjih letih smo lahko slišali o anuitetah skoraj na vsaki naši seji, kadar smo razpravljali o investicijah, kreditih ali naših obveznostih. Pomeni, da je anuiteta odplačilo dolga v obrokih za najete kredite. Anuiteta vsebuje del glavnice in del dolgovanj obresti. Kakor vsak posameznik, ki ima potrošniški kredit, odplačuje kredit v obrokih, tako tudi podjetje odplačuje svoje kredite v obrokih, katere nazivamo anuitete.

Anuitete plačujemo iz ustvarjenih sredstev za sklade. To obe-

78,2% za osebne dohodke in 21,8% za sklade. Če povežemo sedaj celo delitev, vidimo, da večja prodaja prinaša tudi večji dohodek, če smo poslovali z normalnimi stroški. Večji dohodek pa daje tudi večje osebne dohodke in sklade. Ali, povečanje dohodka povzroča zmanjšanje stroškov proizvodnje (kar pomeni večjo ekonomičnost), to pa logično povečava sredstva za osebne dohodke in sklade.

Procent delitve dohodka se doleča s planom za vsako leto, vendar organi upravljanja (CDS) lahko menjajo ta odnos glede na potrebe in možnosti.

ČEK

angleško cheque, check

To je vrednostni dokument, ki vsebuje pismeni nalog banki, da izda ali prenese določeno vsoto sredstev s tekočega računa osebe, katera je ček podpisala. Kadar se denar ne izdaja, temveč samo prenaša iz računa na račun, govorimo o tako imenovanem — bariranem čeku.

EKONOMIČNOST

Ekonomičnost označuje način poslovanja, oziroma vodenja podjetja tako, da se pri najmanjših stroških doseže največji gospodarski učinek. Z drugimi besedami, če želimo povečati ekonomičnost poslovanja, moramo težiti za tem, da zmanjšamo stroške na najnižjo možno mero. Ekonomičnost merimo s »stopnjo ekonomičnosti«, tj. z odnosom stroškov do celotnega dohodka. Npr. Celotni dohodek znaša 1000 din, a stroški poslovanja 450 din. To pomeni, da je stopnja ekonomičnosti $1000:450 = 2,2$. Če so stroški nižji, potem je stopnja ekonomičnosti višja, in obratno.

Iz delitve celotnega dohodka je razvidno, kako pomemben vpliv ima višina stroškov, oziroma stopnja ekonomičnosti na končni uspeh poslovanja.

INVESTICIJA — INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE

Investicija in investicijsko vzdrževanje sta dva pojma, katera največkrat ne razlikujemo pravilno. Beseda investicija po svojem korenu tudi izhaja iz latinščine. Investicija pomeni vlaganje nekaterih sredstev — kapitala v neko delo. V našem podjetju smo se vsi lahko prepričali, kaj je investicija v praksi. Mi smo vlagali sredstva v zgradnjo stavb in novih peči ter avtomatov. To je investicija. Investicijsko vzdrževanje je s planom predvideno vzdrževanje in popravilo osnovnih sredstev, ki gre v breme materialnih stroškov poslovanja. Na začetku leta je potrebno izdelati točen denarni predračun investicijskega vzdrževanja. Potrebno je odrediti tudi procent investicijskega vzdrževanja, ki se izračuna tako, da se postavijo v odnos predvidena sredstva za investicijsko vzdrževanje s celotno vrednostjo osnovnih sredstev. Ta

(Nadaljevanje na 5. strani)

Uvajalni seminar za bodoče delavce v steklarni, ki ga organizira izobraževalni center

100 din v teku vseh 10 let. Po 10. letu bo stroj dotrajal, oziroma bo brez vrednosti, mi pa bomo imeli v amortizacijskem skladu 1000 din za nabavo novega stroja.

Dolžina trajanja nekega sredstva (stroja, zgradbe, inventarja itd.) oziroma stopnja odpisa (amortizacija) je predpisana.

Cilj dobrega gospodarjenja je da pravilno vzdržujemo in upravljamo s sredstvi in tako dosežemo daljši rok trajanja od predpisanega, ker imamo na ta način zagotovljena sredstva amortizacije, istočasno pa lahko še naprej

nem pomeni, da moramo ustvariti takšno višino skladov, da lahko poleg ostalega iz teh sredstev plačamo anuitetne obveznosti.

CELOTNI DOHODEK IN NJEGOVA DELITEV

Celotni dohodek je seštevek vseh dohodkov podjetja v določenem času. Pri nas ga sestavljajo realizacija stekla, realizacija nvesticij in velikih popravil v lastni izvedbi, realizacija uslug prodaja odpadnega materiala ali kakšni drugi izredni dohodki.

Takšna fakturirana realizacija se korigira s faktorjem plačane prodaje.

To pomeni, da ni dovolj samo prodati, temveč sprejeti tudi sredstva od fakturirane realizacije.

Od celotnega dohodka odštejemo stroške poslovanja, da dobimo dohodek podjetja. Čim manjši so stroški, tem večji dohodek in obratno. To obenem pomeni, da moramo pri dobrem poslovanju težiti za čim večjo ekonomičnostjo poslovanja (glej pod »ekonomičnost«).

Dohodek se deli na dva dela: osebne dohodke in sklade. Za to delitev organi upravljanja s planom določijo stopnjo delitve, to je, odredijo koliko procentov dohodka gre za osebne dohodke, a koliko za sklade. Za preteklo obdobje je pri nas ta odnos znašal

KADROVSKO SOCIALNA SLUŽBA

Komisija za urejanje delovnih razmerij

Po členu 18 in 19 TZDR komisija za urejanje delovnih razmerij pri CDS

razpisuje

2 PROSTI DELOVNI MESTI VOZNIKOV VILICARJA

Pogoji za zasedbo razpisanih delovnih mest imajo delavci z izpitom vozniškega dovoljenja C kategorije in zaposleni pri Steklarni Hrastnik.

Pismene prijave sprejemamo v kadrovske službi do vključno 15. oktobra 1966.

Spremembe v socialnem zavarovanju in obveznosti podjetja!

Z uveljavitvijo sprememb zakona o organizaciji in financiranju socialnega zavarovanja ter sprememb zakona o zdravstvenem zavarovanju, objavljenih v Uradnem listu 29/66, dajejo te spremembe sistema socialnega zavarovanja novo obliko in vsebino ter pomenijo nov odraz današnjih ekonomskih zmogljivosti. Večja zainteresiranost in večja odgovornost delovnih organizacij in zavarovancev ter večja pristojnost samoupravnih organov na področju urejanja in izvajanja zdravstvenega zavarovanja ter njegovega financiranja so osnovne

značilnosti že navedenih sprememb. Te spremembe pa ne moremo ocenjevati kot dokončno ureditev, ker pomenijo le začetek procesa, ki se bo še nadalje razvijal in oblikoval ter pomeni le korak k uveljavljanju vsestranskega samoupravljanja v skupnostih socialnega zavarovanja, hkrati pa tudi pravičnejšo ureditev pravic zavarovancev, zlasti pa tistih pravic, ki bodo zavarovanca stimulirale in mu nudile pravočasno in učinkovito uveljavljanje, odvrčale pa od nepotrebnega uveljavljanja takih oblik, ki pomenijo z medicinske

stališča opravičene bolezenske dopuste.

Spremembe, ki jih prinaša zdravstveno zavarovanje, so dvojne narave; ene pomenijo dejansko drugačno ureditev v pravicah in njegovem obsegu, druge pa so le dopolnitev dosedanjih določb. Ker spremembe niso samo pravne narave, marveč imajo tudi globok družbeno politični namen, je še posebno pomembno, da je razlaga in uporaba novih predpisov takoj v začetku enotna in pravilna tako, kot jo zasleduje zakonodajalec.

Zdravljenje v naravnih zdraviliščih z naravnimi faktorji po teh spremembah ni več zajeto v zdravstveno varstvo. Od 28. 7. 1966 se na tako zdravljenje osebe — zavarovanci ne morejo več napotiti. Kljub temu, da ob tem pogoju pomeni to izključitev za naše zavarovance za take oblike zdravljenja, pa obstoji še posebna možnost, če se bodo zavarovanci v skupnosti odločili, da vpeljejo obliko razširjenega zavarovanja. Spremembe zakona namreč določajo, da se sme za zagotovitev takih oblik zdravstvenega varstva (zdravljenje z naravnimi faktorji — klima, klimatska zdravljenja, termalna zdravljenja in drugačna naravna zdravljenja) kljub temu, da jih zakon ne zagotavlja, uvesti razširjeno zdravstveno zavarovanje v skladu z določenimi pogoji.

ZDRAVNIŠKI IN DRUGI PREGLEDI

Do uveljavitve sprememb je bilo pogosto sporno, kateri preventivni serijski in občasni ter drugi pregledi grede na račun sklada zdravstvenega varstva oziroma na račun delovne organizacije. V preteklosti je bilo več primerov, da so delovne organizacije plačevale iz svojih sredstev najrazličnejše preglede, ki pa bi morali iti na račun skladov zdravstva.

Po dopolnitvi zakona grede na račun sklada obveznega zdravstvenega zavarovanja samo tisti zdravniški pregledi in druge vrste zdravniške pomoči, s katerimi se spremlja in pregleduje zdravstveno stanje ter ugotavlja zdravstveno zmožnost za delo na posameznem delovnem mestu, ki se opravljajo kot ukrepi za preventivno varstvo neposredno zavarovanim osebam na njihovo zahtevo, ali vsem zavarovalnim osebam po programu Komunalne skupnosti in pogodbi z zdravstvenimi zavodi.

S tem v zvezi bo morala delovna organizacija za predmetne preglede v bodoče naprej določiti in skleniti z zavodom ustrezno pogodbo, da se bodo krili stroški pregledov iz sklada zdravstvenega varstva, medtem ko je bilo doslej z zakonom določeno, da se taki pregledi plačujejo iz sklada zdravstvenega varstva.

Občasni pregledi delavcev, ki so potrebni za njihovo neposredno varstvo glede na značaj dela, starost, spol, se opravljajo na račun sklada zdravstvenega zavarovanja samo na način in v obsegu, kot to določijo sklep skupščine Komunalne skupnosti, ali

po pogodbi, ki jo skleneta zavod in organizacija.

Drugi zdravstveni pregledi in splošni preventivni ukrepi so zagotovljeni v celoti na račun zdravstvenega zavarovanja ali samo z njegovim prispevkom, če tako sklene skupščina, ali se je sklenila pogodba z zdravstvenim zavodom.

Zdravstveni pregledi delavcev, ki so po posebnih predpisih obvezni za varstvo okolice — sanitarni pregledi, pregledi za ugotavljanje sposobnosti za delo, pregledi obvezni po predpisu o higiensko tehničnem varstvu, ne grede na račun skladov, temveč na račun delovne organizacije.

Prispevek dela stroškov zavarovanih oseb

Člane delovne skupnosti je treba seznaniti, da se je spremenila višina prispevka za vsa zdravila, in sicer znaša najmanj 20% povprečne cene vseh zdravil. Novost je tudi ta, da lahko skupščina določi, da morajo zavarovane osebe prispevati tudi k stroškom za zobno tehnično pomoč, zobno protetično sredstvo, ortopedske čevlje in druge pripomočke sanitarnih naprav in sanitetnega materiala.

V zvezi s spremembo izplačujejo organizacije na račun svojih sredstev nadomestilo OD za prve tri dni bolezenskega dopusta, in nege obolelega ožjega družinskega člana; za to izplačilo organizacije ne dobijo povračila od sklada za zdravstveno zavarovanje. Skladi zdravstvenega zavarovanja bodo po tej spremembi na podlagi sklepa skupščine komunalne skupnosti SZ odstopali kot pavšalno nadomestilo organizacijam del prispevka za zdravstveno zavarovanje samo še za tista nadomestila OD, ki ne grede na račun organizacij samih, torej za nadomestilo OD od 4. do 30. dne bolezenskega dopusta in nege obolelega družinskega člana, za druge primere zadržanosti pa od 1. do 30. dne.

Spremenjeno oziroma dopolnjeno je tudi določilo, ki ureja obveznost organizacij, da (na račun odstopljenega dela prispevka) plačajo skladu zdravstvenega zavarovanja stroške zdravstvenega varstva za prvih 30 koledarskih dni zdravljenja delavcu za poškodbo na delu in za polklicno obolenje. Doslej so organizacije plačevale te stroške skladom v dejanskih nastalih zneskih za posamezne oblike navedenega zdravstvenega varstva. Po spremembi pa skupščina lahko določi višino teh stroškov v pavšalnem znesku glede na povprečje.

Po spremembi in dopolnitvi je jasno, da se povečujejo obveznosti organizacij, ki jih imajo le-te pri financiranju, zmanjšujejo pa se obveznosti sklada zdravstvenega zavarovanja. Namen spremembe in te odločitve je, da delovne organizacije same bolj pazijo za preprečevanje nepotrebnih bolezenskih dopustov in odsotnosti zaradi nege, zato bodo delovne organizacije same na svoj račun izplačevale nadomestilo osebnega dohodka za omenjene primere in tudi same določale njihovo višino. Iz tega pa

(Nadaljevanje na 6. str.)

KAJ MORAJO VEDETI ČLANI CDS IN SEE

(Nadaljevanje s 4. strani)
procent mora CDS posebno poudariti pri sprejemanju letnega plana.

Največ sredstev investicijskega vzdrževanja pri nas porabimo za remontne peči.

LASTNA CENA

Lastna cena, kakor jo mi imenujemo v naših obračunih in poročilih, ni nič drugega, kakor proizvodna cena artikla (proizvodnje). Razlika med proizvodno ceno — lastno ceno in prodajno ceno označuje stopnja rentabilnosti, a mi to razliko še nazivamo dobiček. Lastna cena torej vsebuje stroške poslovanja in osebne dohodke izdelave, a izračunamo jo za vsak artikel posebej, tako da vemo, s kakšnim dobičkom ali izgubo prodajamo posamezne artikle. V naših obračunih prikazujemo tudi lastno ceno za 1 tono proizvedenega stekla.

LIKVIDNOST

Beseda likviden (latinsko liquidus) ima mnogostranski pomen. Vendar v poslovnem smislu označuje jasno, čisto, sigurno situacijo v poslovanju, oziroma poslovanje brez plačilnih težav. Likvidni smo takrat, kadar imamo dovolj sredstev za plačilo vseh svojih obvez. Da pa bi to dosegli moramo paziti na to, da delamo z največjo stopnjo akumulacije, da obratna sredstva obračamo čim hitreje.

OSNOVNA IN OBRATNA SREDSTVA

Na naših sejah često obravnavamo nakup osnovnih sredstev, ali pa odločamo o odpisu, ali govorimo o čim hitrejšem vračanju obratnih sredstev. Poglejmo, kako razlikujemo osnovna in obratna sredstva:

Osnovna sredstva so takšna sredstva, katerih rok trajanja je daljši od 1 leta, a vrednost večja od 10.000 S-din (npr. stavbe, stroji, naprave itd.).

Obratna sredstva so sredstva, ki se trošijo v krajšem razdobju in katera s svojim trošenjem ustvarjajo novo vrednost (surovine, materiali, zaloge, denarne vrednosti itd.).

Odpis osnovnih sredstev smo že objasnili pod pojmom amortizacije. Obratna sredstva se ne

odpisujejo. Cilj je, da čim hitreje obračamo obratna sredstva, kar pomeni, da moramo paziti, da se nam ne kopičijo zaloge surovin in materiala, oziroma nedovršene proizvodnje in gotovih izdelkov, da so zahteve do kupcev čim manjše, z drugimi besedami povedano, da čim hitreje obračamo obratna sredstva, oziroma da jih čim manj omrtvičimo.

PARITETA

Po gospodarski reformi smo večkrat slišali besedo »pariteta«, ker je prišlo do izmenjave odnosa vrednosti med dinarjem in ostalimi valutami. Dobesedno prevedeno pomeni pariteta (pri finančah) odnos med zlatimi valutami.

Do reforme 1965. leta je bil npr. odnos med dinarjem in USA dolarjem (\$): 1 \$ = 750 S-din. Po reformi se je ta odnos spremenil in znaša 1 \$ = 1250 S-din. Zato tudi rečemo, da je spremenjena pariteta, ali nastal je nov odnos med dvema valutama.

RENTABILNOST

Rentabilnost je koristnost, oziroma koristodonosnost. V kapitalizmu označuje odnos dobička proti vložnemu kapitalu, v socialističnem gospodarstvu pa odnos dobička proti proizvodni ceni izdelka.

Ekonomičnost in rentabilnost sta v tesni medsebojni povezavi. Čim večja je ekonomičnost, tem večja je rentabilnost in obratno. Znižanje stroškov proizvodnje povečuje dobiček, tj. rentabilnost. Vedeti moramo, da se ekonomičnost meri na področju proizvodnje, rentabilnost pa na področju prodaje.

Tokrat smo navedli samo nekatere pomembnejše pojme, katere mora poznati vsak član organov upravljanja, če želi s svojo diskusijo in pravičnimi odločitvami doprinesiti svoj delež pri vodenju poslovne politike v smislu dobrega gospodarjenja. V prihodnji številki bomo nadaljevali z drugimi temami s tega področja. Prosimo pa člane kolektiva, da pošljejo redakciji tista vprašanja z vseh področij in vseh strokovnih izrazih in izračunih, ki jim niso dovolj jasni, ali o katerih bi želeli zvedeti še kaj več.

Kralj Boris, econ.

Zamenjava osebnih izkaznic na območju občine Hrastnik

Oddelek za notranje zadeve Skupščine Hrastnik obvešča vse občane z območja občine Hrastnik, da bo začel v ponedeljek, dne 3. 10. 1966 z zamenjavo osebnih izkaznic na podlagi Pravilnika o izdajanju in zamenjavi osebnih izkaznic (Uradni list SFRJ št. 17/66). Nove osebne izkaznice se bodo izdajale na sedežu Skupščine občine Hrastnik v sobi št. 2.

Ob takih akcijah čestokrat pride do nezadovoljstva občanov, če morajo predolgo čakati, posebno še, če niso seznanjeni s postopkom.

Da se izognemo vsem nevednostim, bomo zamenjavo osebnih izkaznic izvedli po naseljih in v okviru naselja po ulicah — seveda v tistih naseljih, kjer so razdeljene na ulice.

Z zamenjavo bomo pričeli najprej v naselju Hrastnik in Studence po naslednjem razporedu:

Dne 3. 10. 1966 od 8. do 12. ure za občane, stanujoče v naselju Hrastnik, v ulici »Za Savo«.

Dne 4. 10. 1966 od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure za občane, stanujoče v naselju Hrastnik, v ulici »Cesta Hermana Debelaka« in za občane, ki niso prišli na vrsto 3. 10. 1966.

Dne 5. 10. 1966 od 8. do 12. ure, »Cesta 1. maja« od hišne št. 1 do 11.

Dne 6. 10. 1966 od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure »Cesta 1. maja« od hišne št. 12 do 23.

Dne 10. 10. 1966 od 8. do 12. ure »Cesta 1. maja« od hišne št. 24 do 37.

Dne 11. 10. 1966 od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure, »Cesta 1. maja« od hišne št. 38 do 53.

Dne 12. 10. 1966 od 8. do 12. ure »Cesta 1. maja« od hišne št. 54 do 70.

Dne 13. 10. 1966 od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure »Cesta 1. maja« od hišne št. 71 do 86.

Dne 17. 10. 1966 od 8. do 12. ure »Draška« in »Grajska pot«.

Dne 18. 10. 1966 od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure »Dolska cesta« in »Taborniška pot«.

Dne 19. 10. 1966 od 8. do 12. ure »Pot Franca Pušnika«.

Dne 20. 10. 1966 od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure »Novi dom«.

Dne 24. 10. 1966 od 8. do 12. ure »Naselje Aleša Kaple«.

Dne 25. 10. 1966 od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure »Trg Franca Kozarja«.

Dne 26. 10. 1966 od 8. do 12. ure »Cesta 3. julija«.

Dne 27. 10. 1966 od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure »Ulica prvoborcev« od hišne št. 1 do 15.

Dne 31. 10. 1966 od 8. do 12. ure »Ulica prvoborcev« od hišne št. 16 do 26.

Dne 2. 11. 1966 od 8. do 12. ure »Ulica prvoborcev« od hišne št. 27 do 38.

Dne 3. 11. 1966 od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure »Ulica prvoborcev« od hišne št. 39 do 44 in zamudniki iz navedene ulice.

Dne 7. 11. 1966 od 8. do 12. ure »Ulica mladih borcev«.

Dne 8. 11. 1966 od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure »Pot na Kal« in »Cesta Adama Dušaka«.

Dne 9. 11. 1966 od 8. do 12. ure »Pot Josipa Brinarja« in »Studence«.

Dne 10. 11. 1966 od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure »Cesta padlih borcev«.

Dne 14. 11. 1966 od 8. do 12. ure »Pot Vitka Pavliča«.

Dne 15. 11. 1966 od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure »Log« od hišne št. 1 do 14.

Dne 16. 11. 1966 od 8. do 12. ure »Log« od hišne št. 15 do 21.

Dne 17. 11. 1966 od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure »Log« od hišne št. 22 do 31.

Dne 21. 11. 1966 od 8. do 12. ure »Novi Log« od hišne št. 1 do 13.

Dne 22. 11. 1966 od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure »Novi Log« od hišne št. 14 do 19.

Dne 23. 11. 1966 od 8. do 12. ure »Novi Log« od hišne št. 20 do 27.

Dne 24. 11. 1966 od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure »Velikova cesta« in zamudniki iz Novega Loga.

Dne 5. 12. 1966 od 8. do 12. ure »Podkraj« od hišne št. 12 do 70.

Dne 6. 12. 1966 od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure »Podkraj« od hišne št. 71 do 86.

Dne 7. 12. 1966 od 8. do 12. ure »Podkraj« od hišne št. 87 do 95.

Dne 8. 12. 1966 od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure Dol pri Hrastniku, od hišne št. 1 do 50.

Dne 12. 12. 1966 od 8. do 12. ure Dol pri Hrastniku od hišne št. 51 do 97.

Dne 13. 12. 1966 od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure Dol pri Hrastniku od hišne št. 98 do 166.

Dne 14. 12. 1966 od 8. do 12. ure Dol pri Hrastniku od hišne št. 167 do 205.

Dne 15. 12. 1966 od 8. do 12. ure in od 14. do 17. ure Dol pri Hrastniku od hišne št. 206 do 235.

Za ostala naselja bo razpored zamenjave osebnih izkaznic objavljen naknadno.

Prošnjo za osebno izkaznico oziroma za njeno zamenjavo vložiti prosilec pri organu za notranje zadeve občine, v kateri ima stalno prebivališče.

V prošnji za osebno izkaznico oziroma za njeno zamenjavo je treba navesti občino pri kateri je prosilec v državljanški evidenci.

Kdor prvič prosi za osebno izkaznico, mora predložiti kot dokaz za osebne podatke, ki jih navaja v prošnji, na vpogled izpisek iz rojstne matične knjige, če je treba pa predloži tudi druge dokaze, da se ugotovi njegova istovetnost oziroma državljanstvo.

Dve fotografiji, ki jih je treba priložiti prošnji za osebno izkaznico oziroma za njeno zamenjavo morata biti istovetni in kazati pravo sliko prosilca; veliki morata biti 3 x 3,5 cm ter izdelani na belem tankem fotografskem papirju brez retuša.

Ob zamenjavi osebnih izkaznic je treba, da prosilec nove osebne izkaznice predloži staro osebno izkaznico zaradi razveljavitve.

Nova osebna izkaznica stane 2.— N-din. V zadovoljstvo občanov priporočamo upoštevanje te objave.

SKUPŠČINA OBČINE HRASTNIK
ODDELEK ZA NOTRANJE
ZADEVE

Po končani sezoni so takoj pristopili k popravilu weekend hiše v Strunjanu

Spremembe v socialnem zavarovanju in obveznosti podjetja

(Nadaljevanje s 5. strani)

vsekakor sledi, da bo morala biti v bodoče stopnja prispevka manjša kot bi bila sicer, ker se zmanjšujejo obveznosti sklada zdravstvenega zavarovanja. V zakonu je urejeno, da se mora to vprašanje urediti že za leto 1966. Določilo navaja, da bodo že za letos skupščine komunalne skupnosti spremenile svoje sklepe o delu prispevka za zdravstveno zavarovanje, ki ga odstopajo organizacijam za njihove obveznosti, pri tem pa je treba upoštevati, da so organizacije dolžne izplačevati na račun svojih sredstev. Dejansko se mora zaradi te spremembe zmanjšati del prispevka, ki se odstopa organizacijam, skupščina pa mora spremeniti svoj sklep o določitvi stopnje osnovnega prispevka za zdravstveno zavarovanje in pri tem upoštevati, da se zmanjšujejo obveznosti njihovih skladov, ker se po spremenjenem temeljnem zakonu o zdravstvenem zavarovanju v breme skladov zavarovanja zavarovanim osebam ne zagotavlja več zdravljenje z uporabo naravnih zdravilnih faktorjev in ker so organizacije dolžne v določenih primerih plačevati nadomestilo OD, kot je že navedeno. Zaradi omenjenega zmanjšanja obveznosti se morajo za leto 1966 že določene stopnje osnovnega prispevka za zdravstveno zavarovanje ustrezno zmanjšati.

NADOMESTILO OSEBNEGA DOHODKA

Osnova za nadomestilo osebnega dohodka ni več tromesečno povprečje, ampak se izračuna iz povprečnega osebnega dohodka, ki ga je zavarovanec prejel za preteklo koledarsko leto, in

sicer se upošteva znesek, ki je bil ugotovljen po zaključnem računu. Pri ugotavljanju osnove za nadomestilo osebnega dohodka je pomembna še določba, kateri osebni dohodek se upošteva, oziroma kateri prejemi ne pridejo v poštev. Pri izračunu osnove se vzamejo dohodki, ki so podlaga za izračun pokojninske osnove. Pri tem se osebni dohodek, dosežen od januarja do julija leta 1965, ob upoštevanju določil zakona ne revalorizira, zaradi tega moramo jemati osebne dohodke za leto 1965 v nominalnem znesku.

Navedene spremembe stopijo v veljavo s 1. 8. 1966, zato je potrebno, da delovne organizacije v svojih samoupravnih aktih ali začasnimi sklepi uredijo vprašanje izplačevanja nadomestila v primeru bolniške odsotnosti ali nege družinskega člana.

Pri reševanju vprašanja izplačila bi bilo potrebno v okviru komunalne skupnosti ali vsaj teritorija občine Hrastnik upoštevati naslednje:

1. Delovne organizacije naj bi za ureditev izplačevanja nadomestila upoštevale zaradi enotnosti socialnega zavarovanja približno enake kriterije, tako da posamezni zavarovanci v posameznih delovnih organizacijah ne bi imeli znatnih odstopanj.

2. Upoštevati je treba ustavno določilo, ki določa, da so delavci po načelih vzajemnosti in solidarnosti obvezno zavarovani v okviru enotnega sistema socialnega zavarovanja. Na podlagi tega sistema so delavcem zagotovljeni zdravstveno-varstveni pogoji in druge pravice za primer bolezni, zmanjšanja ali izgube delovne zmožnosti. Pravice so zagotovljene tudi članom delavčeve družine.

3. Upoštevati je treba, da bo delavec za vsako uro delovnega

časa v rednem delovnem razmerju iz svojega osebnega dohodka plačeval prispevke za vse oblike zdravstvenega varstva, zato mu je treba po načelu vzajemnosti nuditi nadomestilo za vsak primer odsotnosti iz naslova nezmožnosti dela ali bolniškega staleža.

4. Delavcu vsekakor pripada pravica do nadomestila za vsak dan odsotnosti iz naslova bolniškega staleža, višina pa naj bi se ne gibala nižje od 50 % od osnove.

Upoštevati je treba tudi konvencijo, katere podpisnik je tudi SFRJ, ki določa pravice za čas nezmožnosti dela kljub temu, da se ta nanaša na zagotovitev pravic za daljša obolenja.

Poleg tega bo nadomestilo vsekakor nižje, ker bo osnova za izračun nadomestila povprečni OD preteklega leta, ki pa je praviloma vedno 10 do 15 % ali tudi več nižji od tekočega leta.

Kljub temu, da je delovnim organizacijam prosto prepuščeno vprašanje izplačila nadomestil, naj bi se sindikalne podružnice pri organih upravljanja zavemale za tako ureditev, ki bo delovnemu človeku hkrati v neposredno korist ter ga obvarovala pred tem, da ne bi zaradi finančnega prikrajšanja resno obolel ter s tem v zvezi škodoval svojemu zdravju in bremenil skupnost s stroški za nadaljnje zdravljenje.

Pri realizaciji vseh teh sklepov pa bodo morale zdravstvene službe posebno paziti, da bodo v dejasko opravičenih primerih omogočile uveljavitev zdravstvenih pravic, v neopravičenih primerih pa bi tudi morale dajati pojasnilo delovnim organizacijam.

Dipl. pravnik
Sušin Viktor

Iz arhiva muzejske zbirke

(Tretje nadaljevanje)

Poseben krajevni odbor je zašel Brezno in Sv. Jedert; tu so bili posebno delavni rudar Ivan Primon, krojač Franci Diaci, kmet Stokovnik (Strumbelj). Podporo so partizani že v letu 1941 imeli pri Podbelskem Cucku in pri Blažu Kurniku v Govcah in pri Kozoletovih na Spodnjem Breznem.

Več oporišč so imeli partizani tedaj že na Kalu. Posebno jim je šla na roko Marija Pavlič (Veligovškova mamica). Domači so bili pri Zalesniku, kjer je bila pri turškem znamenju kurirska zveza. Znano oporišče je bilo tudi pri Borovšaku, sedlu nad Gozdnikom, kjer je bila zveza (javka) s Savinjskani.

Nemci so morali tudi v centrih revirjev samih opaziti, da kljub odhodu vodilnih komunistov njim sovražna miselnost in dejavnost ni prestala. V Hrastniku so zato komunistično gardo izselili, še preden je izvršila kako izrazitejšo odporno dejanje. To so storili 17. julija 1941.

Posebno močno so prizadeli OF organizacijo, ko so uničili hrastniškega okrajnega sekretarja GVIDONA PAVLIČA. To je bilo v začetku leta 1942. Zaradi izdaje neke ženske so ga Nemci v Trbovljah ujeli in ubili. Vodstvo je bilo s tem močno prizadeto, toda zunanji teren je še imel organizacijo in tako je Sergej Krajger v maju 1942 še mogel napisati, da je do maja 1942 partizan ob belem dnevu lahko potoval od Moravč do Sv. Jederti.

Nemško poročilo pravi, da se je v Trbovljah izboljšalo razpoloženje rudarskega prebivalstva. Da prirejajo nemške kurze in prireditve Hajmatbunda in da so dobro obiskane. Drugače pa je v Hrastniku. Tam kaže prebivalstvo malo zanimanja za učenje nemškega jezika in na Dolu nemških kurzev sploh nihče ne obiskuje, mladina kaže danes dočela drugačnega duha, kakor pred nekaj meseci.

Na hrastniškem terenu je aktivno sodelovalo tudi terensko partizansko vodstvo (Lojze Ribič in Janko Maks).

Na hrastniškem terenu: dne 31. maja 1942 so partizani pod Ribičevim vodstvom vdrli v municijsko skladišče hrastniškega kamnoloma. Delavci so morali biti tiho, a eden izmed njih, Avgust Zupanc, se je partizanom pridružil. Velik podvig je 7. septembra na hrastniškem terenu napravil sam Lojze Ribič. Lotil se je 250 m severno od hrastniške žandarmerijske postaje stoječega droga za napeljavo falske električne.

Ko so drog razstrelili, se je podrl in ob stiku žice z zemljo se je silno zasvetilo in počilo. Nato je zažgal še nekoliko više pod starim Hrastnikom velik kup, okrog 10.800 kg sena.

Žandarmerijsko poročilo pravi, da je bila akcija izvršena strokovnjaško. S tega mešta je bila elektrika napeljana h kemični tovarni in steklarni. V tovarnah so ustavili obrat za dva dni, za silo so ga obnovili s tem, da so vstavili Dieselow motor. Nemci škode niso mogli ugotoviti, ker niso

imeli pri rokah strokovnjaka. Ribič je dobil municijo iz jame same, dala sta mu jo Ernest Babič in Martin Kmet. Gasilci so prišli z avtom do Dolanca, v breg si niso upali. Policija je šele zjutraj prišla na mesto, kjer je bil izvršen razstrel. Po lastnem nemškem poročilu so v začetku avgusta 1942 v poslopu bivše okoliške šole v Celju zbrali 96 oseb, ki so pripadale devetindvajsetim rodbinam s področja revirjev in dvajsetim rodbinam s področja okolice. Te rodbine so bile: Jenkova, Brun, Babič, Bastič, Omerza, Zupan, Slokan, Fajdiga, Zagožan, Potisek, Sergan, Orožen, Tršek, Kandušar, Mokotar, Pucelj, Kirn, Kotar, Višnar, Mlinarič. Večino so poslali v taborišča, od koder se mnogo oseb ni vrnilo, le nekaj rodbin so poslali nazaj domov.

Se v večjem številu kakor prej so streljali talce. Revirji z okolico so jih dali zelo veliko. Njihova imena najdemo deloma na ohranjenih lepakih, vendar ne vseh. Prve mesece so talce redno streljali v Mariboru. V začetku junija 1942 se je pa komandant zaščitne policije Mack preselil v Celje. Poročila, ki jih je dajal na sejah štaba v Gradcu, nam nudijo strašno sliko. Taka so poročila.

Ivan Jelen, dvajsetletni mizarški pomočnik iz Trbovelj, ki se je kot partizan Miloš izkazal, bil je kurir Moravško-trboveljske čete in terence (vendar ni izključeno, da je bil že tedaj v zvezi z gestapom). Njegove slabe namere je najprej opazil Franc Kralj — Cink. Bilo je nekako tedaj, ko je Stane z drugo grupo odredov prispel na Dobrovlje. Preden so proti Jeleni nastopili, je odšel v Trbovlje k gestapu. Predal se mu je ves. Prvi naj bi prišli na vrsto vodje. Gestapovce je vodil v Rečico, da bi uničili Lojzeta Ribiča — Toneta. Ni se še vrnil iz akcije na železniško postajo Tremarje, pač pa sta padla Ernest Drakler iz Cerdenca — Dol in pa kmet zaupnik Kladnik (Raubšič). Število njegovih žrtev štejejo okrog 100. Med izdajalci je bil tudi Matija Dolinšek, bivši sekretar krajevnega odbora v Rečici. Dolinšek je po prvi aretaciji vse tajil in so ga v Jelenovi prisotnosti tako mučili, da je kapituliral in začel izdajati.

V Hrastniku je postala izdajalka SILVA CMOK, uslužbenka v steklarni Hrastnik in bivša Skojevka — sekretarka. Kako je prišlo do tega, ni prav jasno. Znano je, da je hodila k mladinskim sestankom, ki jih je imel Ribič na Pleskem in v gozdu v kamnolomu nad Rošem. Tovarišica, ki jo je rešila mladost, bila je še skoraj otrok, da ni postala žrtev Cmokove, dvomi, da bi bila ta izdajalka zaradi mučenja. Vsekakor so tedaj zaprli celotno krajevno skojevsko, partijsko in OF organizacijo. Žrtve te izdaje so bili: Olga Jenko in njena mati Julka, Marta Babič, Anica Slokan, Alojzija Vabič, Anica Matek, Justina Govejšek, Ludvik Fajdiga, Zdenko Brun, Franc Holc, Slavko in Martin Zalezina, Franc Koritnik, Štefka Potisek, Ana in Karl Holešek, Alojzij Grešak, Jože Kandušar, Ivan Pavlič, Rudi

Pušnik, Karl Kavzar, Franc Potisek in Pavla Zadobovšek. Izmed njih so jih takoj ustrelili 16.

Iz steklarne je bila še druga ženska, ki je zagrešila veliko izdajo, Greta Rancinger, medtem ko so ji Nemci moža odgnali v taborišče, je sama toliko padla, da je izdala Toneta Tomšiča in Miha Marinko.

Zaradi teh izdajstev je na revirskem področju in v okolici nastala prava pustoš. Ljudje niso zaupali drug drugemu; če so videli kje partizane, so iz strahu navadno javljali okupatorski žandarmeriji, notranja organizacija je razpadla, samo pogumni posamezniki so še pomagali partizanom in so se ti za svojo preskrbo večina posluževali rekvizicij. Bolje je bilo na Moravškem, ki je bilo nekoliko oddaljeno od revirjev.

AKCIJE OD 10. SEPTEMBRA 1942 DO 6. AVGUSTA 1943

Na hrastniškem terenu:

Ze 20. septembra 1942 je Revirska četa pod vodstvom Alojza Hafnerja — Velička napravila odličen podvig na Kalu. Na tej planoti so nemški vojaki privedli zabavo. Z njimi je bilo nekaj dolških deklet. Partizani so nadli, ubili dva nemška vojaka in dolskega šolskega slugo izdajalca Viljema Končino, enega vojaka pa so ranili. Za nameček so obstrigli dve dolski dekleti. Po uspelem napadu so partizani privedli miting pri Čepřlinu na Srednjem Kalu. Tam je govoril komandant čete Hribar — Savinšek iz Prebolca. Alojzij Hafner — Veličko je bil doma iz Studenc pri Hrastniku. Po nemškem poročilu so prišli partizani na Kal iz Raven v Čečah. Nemci so tudi mislili, da je pri Čepřlinu govoril neki študent. Dogodek je imel med ljudstvom velik odmev. Žandarmerija je ugotovila, da so ljudje zaradi tolikšne aktivnosti mislili, da so prišli partizani iz Hrvatske in Italije (okupirane Ljubljanske pokrajine). Po tem dogodku so Nemci napravili hajko. V gore so prihajali iz Hrastnika skozi Čeče, iz Trbovelj (preko Vrha) in iz Zabukovce ter so s trojnimi obroči obkolili partizane, ki so se bili pomaknili na Mrzlico. Toda partizani so se izmuznili iz obroča in se skrili v robidovju. Po smrekah pa so imeli opazovalce. Ponoči so se vrnili na Mrzlico, se spustili proti turškem kamnu in se nastanili na pobočju Kala na strmini, ki se spušča proti Čečem. Nemci so hodili okrog njih ves dan. Naslednjo noč pa so šle skupine po hrano. Nemci so mislili, da so partizani odšli in so se vrnili v svoja izhodišča. Partizani pa so jim 25. septembra napravili veliko presenečenje.

Spustili so se v dolino in napravili zasedo, izbrali so si mesto, kjer se cesta od Bobna začne dvigati proti Zaostenu (Sv. Marko). Mirno so čakali na vozila. Prvi je prispel na motornem kolesu Golob iz Trbovelj, pri sebi je imel trboveljskega živinozdravnika Rajka Deva. Oba sta bila Slovenca in prijatelja, toda zaradi varnosti sta morala v gozd. Za njima je prišel vlačilni

avto podjetja DAG iz Rečice, vozač je moral v gozd. Kot tretji pa se je pojavil Malgaj iz Gaberskega z avtomobilom, na katerem je vozil pivo. Tudi njega so odpravili v gozd. Končno je prispelo pravo vozilo. Bil je avtomobil trboveljskega okrožnega vodje Eberhardta, označeno z znakom FKW (policijsko motorno vozilo). Na njem so bili vodja trboveljskega Hajmatbunda Konrad Goschnigg, sam Eberhardt in šofer Gutsmandl. Ko se je vozilo približevalo, so partizani začeli streljati. Goschnigg so ubili, Eberhardt in Gutsmandl pa sta bila le lažje ranjena in sta pobegnila v Hrastnik.

Žandarmerija je domnevala, da so partizani hoteli napasti avtomobil trboveljskega gestapa, ki je bil zadnje dni zaradi dogodka na Kalu skoraj vsak dan v Hrastniku. Hrastniški župan Titz je gestapovce slučajno zadržal, medtem ko se je Eberhardt vračal v Trbovlje pred njim. Kot zadnji se je pojavil avtomobil mariborskega podjetja za gradnjo cest, v njem je bil vladni inšpektor Prager iz Gradca. Ob napadu se je vozilo ustavilo. Inšpektor in njegov vozač sta pod zaščito gozda pobegnili proti Hrastniku in se rešila. V avtu so partizani našli razne predmete: denar, akte in tehnične pripomočke. Napad naj bi bilo po nemškem poročilu izvršilo 20 oseb, 18 moških in dve ženski. Partizani so bili po tem poročilu večinoma v civilu, ena izmed žensk je imela na sebi srbsko vojaško suknjo in je bila baje komandant. Napad je bil izvršen ob 16. uri.

Zadnji dve vozili sta bili močno poškodovani in so ju partizani uničili in zažgali. V gozd odpeljane osebe so se lahko ponoči vrnile domov. Senzacionalno vest: o uspelem napadu je v Trbovlje prinesel neki rudar od Sv. Marka. Napad je izvršila Veličkova četa, izmed žensk se ga je udeležila samo Savinjsčanka Marta kot komandir voda.

Dne 16. novembra 1942 so v Hrastniku kaznovali paznika Rudolfa Zupana. Istega meseca se je Maks Jakopič iz Kala napotil na Dol, da bi si nabral obveščevalnih podatkov. V Novem Dolu ga je spoznal neki rudar, ki ga je izdal policiji, popivajoči v gostilni bivšega župana. Kljub besnemu streljanju se je Jakopič srečno vrnil na Kal.

V decembru sta Ribič in Jakopič z delom Revirske čete, ki je bila razbita na Dobrovljah, izvršila prehrabeno akcijo v Kranerjevi trgovini pri Rošu v srcu Hrastnika, skupina pa je prišla s Kala skozi Novi Dol in Stari Hrastnik, kjer je bila ta pot najboljša. Vrnili so se po isti poti. Sledilo je še nekaj prehrabnih akcij: decembra 1942 pri Zoksu pod Turjem, pri Tomiču v Krnicah, v župnišču pri Sv. Jederti, ponesrečila pa se je prehrabna akcija pri Tičarju pri Sv. Marjeti, kjer je neka ženska opozorila nemške oborožence. Jakopič se je rešil. Komandant Šandrove brigade pa je bil pri tem ranjen, spravili so ga na Kal in nato v bolnico v Savinjsko dolino, kjer je ozdravel.

(Nadaljevanje na 8. strani)

GODBA NA PIHALA

(Nadaljevanje in konec)

Od tega časa dalje pa je bil za kapelnika naš ustanovni član Jager Polde, po poklicu steklar, ki je z uspehom vodil godbo do okupacije v letu 1941. V letu 1942 je odšel na novo službeno mesto v Rogaško Slatino zato, da bi se umaknil Nemcem pred mobilizacijo v takratni »Vehrmannschaft«. Zato je prevzel kapelo tovariš Papp Otmar, ki je vodil godbo do razpusta. Nekaj godbenikov je bilo mobiliziranih v nemško vojsko, nekateri so se vključili v OF in odšli v partizane, instrumente in arhiv pa je pred Nemci skrnil in očuval član Miha Komat, kateremu gre glavna zasluga za očuvanje društvenega inventarja, in ki danes še aktivno sodeluje pri rudniški godbi, nam pa poma, kadarkoli ga potrebujemo. Zato je tudi na tem koncertu ob 35 letnem jubileju z nami aktivno sodeloval.

Po osvoboditvi v letu 1947 je bila godba ponovno ustanovljena, ko so se nekateri člani godbeniki vrnili domov iz vojske. Večji del je pristopilo mladih, ki so šli skozi glasbeno šolo in je takrat godba šla že trideset članov, v večni mladih delavcev. Nekaj časa je takrat vodil kapelo tovariš Rus Avgust, nato je prevzel kapelo ponovno tovariš Papp Otmar, pozneje pa je prevzel vodstvo sedanji kapelnik Vili Zaletel.

Po ponovni ustanovitvi je god-

ba zopet vidno napredovala, kar dokazuje več pohval in diplom, ki krasijo naš društveni dom — lokal, poleg tega pa še razna spominska darila, ki spodbujajo mlajše godbenike k aktivnosti, jim dvigajo moralo in ljubezen do glasbene zvrsti kulturnega udejstvovanja. Vse te diplome in pohvale je društvo dobilo za svoje povojno delo in zasluge od političnih in kulturnih forumov.

V letu 1952, ko se je ponovno ustanovila Zveza Svobod in prosvetnih društev Socialistične republike Slovenije na ustanovnem kongresu v Trbovljah, se je godba vključila v novo ustanovljeno društvo Svobode II Hrastnik in v njem še danes sodeluje kot sekcija.

Zaradi svojih tradicij pri kovanju borcev za delavske pravice je razpuščena SVOBODA v letu 1935 in njena naslednica »VZAJEMNOST« dala nešteto prvoborcev širom Slovenije, ki so se takoj v letu 1941 na poziv OF odzvali klicu domovine v borbo proti okupatorju. Prav zaradi tradicije in revolucionarnosti svobodašev v predaprilski Jugoslaviji je bila v letu 1952 ponovno ustanovljena Zveza Svobod in prosvetnih društev Slovenije, ki združuje vs politične in kulturne sile v cilju, posredovati delovnemu človeku čimveč kulturne izobrazbe in razvedrila. Na izrednem kongresu leta 1964 je

Zveza Svobod in prosvetnih organizacij Slovenije spremenila sedanjí naslov v Zvezo kulturno prosvetnih organizacij Slovenije.

Od osvoboditve pa do ponovne ustanovitve Zveze Svobod se je kulturno delo odvijalo v celoti kot posebna veja v sindikalnih organizacijah oziroma podružnicah pod imenom »Sindikalno kulturno umetniško društvo Jože Just«, kjer je godba tudi sodelovala. Po vključitvi godbe v društvo »SVOBODA« kot glasbena sekcija, se je sekcija krepila. Ob priliki 35-letnice obstoja godbe in jubilejnega koncerta se je situacija glede lokala že popravila in so prišli nazaj h godbi tudi tisti glasbeniki, ki so godbo že prej zapustili.

V letu 1961 je godba gostovala s koncertom v sosednji Avstriji v Bernbachu, kamor je bila povajena od tamkajšnje mestne godbe. V letu 1964 pa je bila povabljen od steklarskega kolektiva Paračin na proslavo 20. obletnice osvoboditve mesta Paračina, kjer je priredila tudi sa-

mostojen koncert. V zadnjem obdobju je nastopala na neštetihi prireditvah in proslavah različnega značaja.

Naše geslo je! Vse sile za čimvečji kulturni napredek delovnega človeka, po delu pa dostojno kulturno razvedrilo!

Ta kronika je napisana zgolj iz spominov ustanovnega člana, zato mi naj prizadeti oprostijo ali pa dodajo svoje pripombe, če je v njej kaj pomanjkljivega ali nezajetega pri upravnem odobru društva, ker bi tako s tem kroniko izpopolnili.

Kastelic Jože

**BERITE
STEKLARJA**

NEKAJ VPRAŠANJ IN ODGOVOROV

Vprašanje:

Ali ima delavec, ki je neopravičeno izostal z dela en dan pred državnim praznikom ali en dan po njem, za državni praznik pravico do deleža v delitvi sredstev za osebni dohodek?

Odgovor:

Po določilih 71. člena temeljnega zakona o delovnih razmerjih ima delavec pravico do počitka ob državnih praznikih. Pri odmerjanju njegovega deleža v delitvi sredstev za osebne dohodke se ti dnevi štejejo kot da bi delal. Glede na citirano določilo ima delavec, ki je neopravičeno izostal z dela en dan pred državnim praznikom ali en dan po njem, za državni praznik pravico do deleža v delitvi sredstev za osebne dohodke, ne bi pa imel te pravice, če bi manjkal en dan pred državnim praznikom in dan

po njem, ker bi šlo v tem primeru za kontinuiran izostanek z dela.

Vprašanje:

Ali ima delavec, ki je bil pred državnim praznikom in po njem odsoten z dela zaradi osebnih opravkov, za državni praznik upravičen do deleža v delitvi sredstev za osebne dohodke?

Odgovor:

Podjetje sme v statutu določiti primere in pogoje, ob katerih ima delavec pravico biti brez nadomestila (neplačan dopust) odsoten zaradi zasebnih opravkov. Glede na to delavec, ki je bil pred in po državnem prazniku odsoten z dela zaradi zasebnih opravkov, nima pravice do deleža v delitvi sredstev za osebne dohodke.

(Se nadaljuje na 9. strani)

Iz arhiva muzejske zbirke NOB

(Nadaljevanje s 7. strani)

Medtem je bila na hrastniškem terenu izvršena akcija večjega obsega in pomena. Dne 28. aprila okrog 22. ure so partizani prišli v glavno rudniško pisarno, zadržali dežurnega uradnika in nočnega čuvaja, vzeli tri pisalne stroje, si nabrali pisarniškega materiala ter zapustili pisarno šele ob tričetrt na eno ponoči. Akcijo je izvršila tretja četa Savinjskega bataljona, ki ji je poveljeval Alojzij Pacek — Platin, a vodila sta akcijo sekretar Alojz Ribič in namestnik Maks Jakopič. Četa je prišla s Kala skozi Čeče in vračala se je po isti poti. Odhod je kril Maks Jakopič, ki bi ga bila skoro oplazila krogla Werkšuca izza starega jaška. On se je moral s svojim oddelkom umakniti mimo Logarja in se nato vrniti na Kal skozi stari Hrastnik in Novi Dol. Ko je vršil zaščito, jih je opazil neki Werkšuc, ki je za njimi streljal, pa tudi deset policajev jih je začelo zasledovati, a jih niso našli.

Julija 1943 sta Ribič in Jakopič izvedla obsežno akcijo pobiranja uniform, nemških pušk in municije v Čečah, Novem Dolu in na Marnem. Prišlo je precej vojakov na dopust in verjani so imeli orožje doma. Plen je znašal 12 pušk in nekaj revolverjev z municijo.

V juliju 1943 je Jakopič navrtal in miniral več drogov visoke napetosti na odseku Belovo—Brezno.

V tem času je bilo izvršenih tudi več akcij na železnico med Hrastnikom in Zidanim mostom. Progo so minirali minercer kamni-

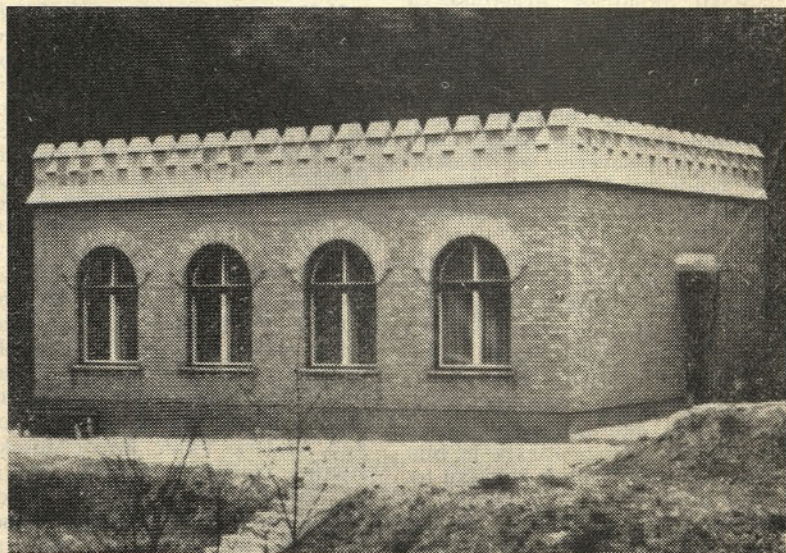
ško-zasavskega odreda, a vodil jih je večinoma Jakopič sam.

Dne 1. avgusta 1943 so partizani uničili hrastniški gaj junakov (Heldenhain). Nemško uradno sporočilo o tem je polno besnih napadov na partizane, ki ne spoštujejo nemškega junaštva. Nemci so gaj obnovili.

Pač pa je hrastniško-rečiškem terenu v pretekli zimi partizane zadela tragična nesreča. Bilo je na pustni torek leta 1943. Komandant Revirske čete (v sestavi Savinjskega bataljona) Alojzij Hafner — Veličko se je po akciji v Letušu, kjer se je udeležil napada na vermane, vračal skozi Matke (pod Mrzlico) v Rečico. Za njim je šlo kakih 40 raztrgancev (slovenskih pokvarjenecv v gestapovski službi) in iz Griž je prihajala žandarmerija. Veličko je s svojimi popoldne prispel do Igrišnika (na Igrišču — med Goznikom in Mrzlico) in se tu ustavljal. Zvečer so bili dobre volje, do 21. ure so imeli stražo, nato pa ne več in so se zanesli na psa. Kmalu po 21. uri so jih obkolili raztrganci in policaji. Vnela se je huda borba, ki je trajala do treh zjutraj. Eden izmed obleganih, Jernej Košir (iz Rečice), komandant sam, vodnik Maks iz Zabukovice in Jože Košir so se sami ustrelili, da ne bi prišli sovražniku v roke. Gospodar hiše Polde Hribar je padel na pragu hiše, žena in sin ter sosedov Franc Ramšak, po domače Sušakov, so pa z hišo vred zgoreli. Po vojni se v tem domu ni nihče več naselil, ostalo je pogorišče.

Ob tej priliki so Nemci zažgali tudi Sušakovo domačijo.

(Se nadaljuje)

Nova učilnica godbe na pihala. V njej se počutijo kot doma

Razvoj partizanskih enot na severnem področju Štajerske

Kljub temu, da je Pohorje od vseh strani lahko dostopno ter ga obkrožajo železnice in ceste, je bilo zaradi razsežnih gozdnih površin primerno ozemlje za partizanske enote. Ne bom pretiraval, če trdim, da je imelo Pohorje ključni položaj in je bil zato boj za Pohorje ves čas NOB izredno oster. Za partizane je Pohorje pomenilo obširno operacijsko bazo ob severni meji in važno izhodišče za razvijanje oborožene vstaje v vsej severovzhodni Sloveniji. S Pohorja so partizani ogrožali važne prometne zveze okupatorja in tudi številne industrijske objekte. Pod Pohorjem je bilo v Mariboru važno središče nemškega okupacijskega aparata in nemških sil v zaslužnji Štajerski.

Okupatorjevi napori med NOB na Štajerskem so bili zlasti usmerjeni v akcije, ki naj bi mu omogočile, da bi obvladal Pohorje. Začetek vstaje je bil povsod odvisen od moči partijskih organizacij. Pod Pohorjem so bile v Mariboru, v Rušah in tudi drugje komunistične organizacije, ki so takoj po okupaciji pričele s pripravami za upor. V Mariboru so komunisti in skojevci že v začetku maja 1941 izvedli prvo sabotažno akcijo. V začetku maja 1941 so med drugim v središču Maribora v Volkmerjevem prehodu zažgali dva policijska avtomobila. 22. junija je bil v Mariboru ustanovljen na otoku Grisu vojno revolucionarni komite. Ze v začetku junija so bili na Pohorju prvi partizani. Do sredine julija je Pohorska četa še štela okoli 70 borcev. Večina čete se je v začetku zadrževala pri lovski koči kmeta Urbanca v bližini Ribnice. Sprejemno taborišče je bilo tudi v Hlebovem domu na Smolniku. Nemci so takoj nastopili proti prvi partizanski enoti na Pohorju in jo v začetku avgusta razbili.

Prav po tem udarcu pa je številčno manjša, a utrjena Pohorska četa pričela z napadi. V noči med 11. in 12. avgustom je napadla Ribnico na Pohorju. Pripravljala je tudi napad na Lovrenc na Pohorju. Aretacije lovrenških aktivistov, ki so bili izdani, so to akcijo preprečile. Uspele tudi niso akcije v Hočah in Vitanju. Četa si je s temi napadi hotela predvsem priboriti orožje. Posebna patrolja je odšla po orožje v Hajdinski gozd pri Ptujju. Avgusta je četa napadla še Osetovo in Fišerjevo posestvo na Klopnem vrhu. 3. septembra je bil spopad pri Ruški koči. 13. septembra so se Pohorski četni priključili 4 člani Šaleške skupine. Z njimi je bil Miha Pintar-Toledo, ki je bil postavljen za novega komandirja čete. Na Pohorje se je vrnila tudi patrolja, ki je šla po orožje v bližino Ptujja. S seboj je prinesla 3 puškomitraljeze. V četo je medtem prišel tudi Miloš Zidanšek, in ob njegovem prihodu je bila četa reorganizirana ter razdeljena na tri vode. 17. septembra je četa napadla nemško posadko orožnikov in gestapovcev v koči na Klopnem vrhu. Partizani so se razvrstili v strelce in obkolili posadko in borba je trajala okoli dve uri. Nemška posadka 30 mož ni zdržala tega odločnega napada, kljub temu, da jih partizani niso iznenadili. Nemci so mislili, da

jih je napadlo kakih 100 partizanov s šestimi mitraljezi, in so se umaknili. Imeli so več mrtvih in ranjenih. V tem boju je padel partizan Franc Coklič iz Šaleške skupine. Po tej veliki in uspešni akciji se je Pohorska četa premaknila preko Mislinjske doline v Šaleško dolino. V začetku oktobra pa so se na hribu Grmadi nad vasjo Plešivec združile Pohorska, Savinjska in Revirska četa. Formiral se je prvi Štajerski bataljon, ki je v noči med 7. in 8. oktobrom 1941 napadel Šoštanj. To je bil prvi napad na mesto v Sloveniji.

Iz Šoštanja je bataljon krenil v Savinjsko dolino, bojeval tu hud boj pri cerkvi na Creti in izvršil več akcij. Nato je odšel na izredno težaven brežiški pohod. Na tem pohodu je med drugimi padel pohorski partizan, narodni heroj Angel Besednjak. Prva Pohorska četa je bila ena najpomembnejših prvih partizanskih čet na Štajerskem. Po prvem porazu, v začetku avgusta, je postala izredno aktivna in njene akcije so močno odmevale med prebivalstvom.

Okupator je zaradi akcij Pohorske čete, po bitki na Klopnem vrhu, proglasil Pohorje za zaprto področje. Ostalo mu je trn v peti, zaradi katerega je pričel odlagati aneksijo Slovenske Štajerske, ki ni bila potem nikoli izvedena. Po odhodu Pohorske čete v Šaleško dolino na Pohorju začasno ni bilo več partizanskih enot in Nemci so udarili v prazno. Ko pa se je bataljon vrnil z brežiškega pohoda v Savinjsko dolino, se je razdelil na manjše skupine, ki so odšle v prezimovališča. Tedaj se je manjša skupina pohorskih partizanov s Toledom vrnila na Pohorje. Ti partizani in pa novi iz Ruš, Maribora in Slovenskih goric, so v začetku 1942. leta ustanovili Ruško četo. Ta četa je operirala na izredno občutljivem prostoru v neposredni bližini Maribora od začetka leta 1942 pa do začetka novembra 1942. Četa je izvedla številne akcije in vzdrževala na vse strani zveze. Povezana je bila tudi s sekretarjem Tonetom Grčarjem-Johanom, ki je vodil osvobodilno gibanje v Mariboru in okolici ter je po njegovem nalogu izvajala tudi akcije.

Borci ruške čete so izvedli akcije tudi v samem Mariboru. Ruška četa se je bojevala v času najhujšega pritiska okupatorja in vsi poizkusi Nemcev, da bi jo uničili, so propadli. V letu 1942 je torej vse do prihoda II. grupe odredov na področje Pohorja operirala samo Ruška četa. Le od časa do časa se je na zahodni del Pohorja pomaknila iz Šaleške doline Šaleška četa. Po prihodu Krajncevega bataljona, ki se je preko Karavank in Koroške prebil na Štajersko, in po organizaciji štajerskih partizanov na Dobrovljah, se začne zgodovina slavnega I. pohorskega bataljona, katerega komisar je bil narodni heroj Menih Joško-Rajko.

Od septembra 1942 pa do 8. januarja 1943 je bil ta bataljon v ofenzivi na pohorskem področju. To je bil najuspešnejši bataljon II. grupe odredov. Sestavljen je bil iz Krajncevega bataljona, Šaleške čete, Zgornjosavinjske čete in Ruške čete, ki se je zadnja priključila bataljonu. I. pohorski

bataljon je razvil izredno vojaško in politično aktivnost. Vrstili so se boji in akcije. 17. oktobra je bataljon napadel Zreče. Istega dne je bila tudi akcija v Lovrencu na Pohorju, 21. oktobra se je tolkel bataljon v zasedi, 23. oktobra je bil napad na Oplotnico, 4. novembra je bila akcija v Mislinji pri Pergerju. Sledili so boji na Mislinjskem sedlu in pod Planiko. 19. novembra je bila akcija v Št. Ilju v Mislinjski dolini, 3. decembra je bataljon napadel Josipdol, in tako dalje. Bataljon je bil vedno na pohodu in neprestano v akcijah.

Obenem je bataljon skrbel za politično delo na zelo širokem področju. Bitka za Pohorje je prišla v odločilno fazo, polagali so se temelji za velik razmah NOB. Nemci so dobro poznali veliki pomen Pohorskega bataljona. Na štabnih razgovorih so redno razpravljali o položajih na Pohorju. 6. decembra 1943 je Lurker izdal razglas, ki v uvodu ugotavlja povečano partizansko AKTIVNOST in nato grozi slovenskemu prebivalstvu, ki podpira partizane. Ko-

nec decembra 1942 si je bataljon postavil taborišče na Osankarici. V tem taborišču je 8. januarja 1943 sprejel boj z močnimi sovražnimi silami, ki so ga obkolile.

69 borcev bataljona je padlo, le enega ranjenca so Nemci ujeli živega in ga kasneje ustrelili. Tako je bil ta boj poslednji boj legendarnega Pohorskega bataljona. 17. januarja je bila uničena še patrolja bataljona v Št. Vidu nad Valdekom. Padel je bataljon, o katerem je pisalo vojno poročilo II. grupe odreda dne 13. 11. 1942: enote PO se doslej niso izognile niti eni bitki. Vselej so odbile vse napade in beležijo same zmage.

Tragična usoda I. pohorskega bataljona je pomenila nad vse hud udarec za razvoj NOB na pohorskem področju na Štajerskem. Toda slavna pot bataljona je ustvarila pogoje, da se je lahko razplamtela nova bitka za Pohorje, da se je moglo osvobodilno gibanje znova razmahniti. Redki preživeli člani bataljona so še naprej delali na terenu.

(Se nadaljuje)

Nekaj vprašanj in odgovorov

(Nadaljevanje z 8. strani)

Vprašanje:

Ali ima delavec pravico do deleža v delitvi sredstev za osebne dohodke, če pade državni praznik na nedeljo?

Odgovor:

Če pade državni praznik na nedeljo, nima delavec za takšno nedeljo pravice do deleža pri delitvi osebnih dohodkov, ker je nedelja praviloma en dan tedenskega počitka, to je neplačani prosti dan.

Vprašanje:

Po čem se določa letni dopust vajencev?

Odgovor:

Za določanje letnega dopusta je do izdaje republiškega predpisa o učencih v gospodarstvu pravnoveljavna uredba o vajencih in ne zakon o delovnih razmerjih. Dokler pa trajajo učne pogodbe, uveljavljajo učenci svoje pravice ob pogojih, določenih v predpisih ob sklenitvi.

Vprašanje:

Ali se proste sobote štejejo v dolžino letnega dopusta?

Odgovor:

Sesti dan se glede uveljavitve pravic iz dela (letni dopust, otroški dodatek ipd.), če podjetje vpelje petdnevni delovni teden, šteje kot da ga je delavec prebil na delu. Proste sobote (ali drug dan) se štejejo v dolžino letnega dopusta kot drugi delovni dnevi. Prosta sobota kot šesti dan v tednu se tedaj šteje pri uveljavljanju pravic iz dela, kot da bi jo delavec prebil na delu.

Dnevno nadomestilo osebne dohodke med letnim dopustom, ki pade na prosto soboto, bi bilo potrebno izračunati na podlagi povprečnega trimesečnega osebne dohodke pred nastopom letnega dopusta s tem, da se doseženi trimesečni osebni dohodek

deli s številom vseh delovnih dni, ki znaša na mesec povprečno 26 delovnih dni. V povprečno mesečno število dni pa so seveda vštete tudi proste sobote, ker se štejejo kot da bi jih delavec prebil na delu. Delavec torej zaradi prostih sobot ni prikrajšan za nadomestilo osebne dohodke. Delovna organizacija pa lahko določi tudi drugačen obračun.

Vprašanje:

Prosim, da mi pojasnite, ali lahko podjetje prestavi z odločbo delavca na drugo, bolj ocenjeno delovno mesto, ali lahko delavec odkloni premostitev zaradi tega, ker nima veselja do dela na novem delovnem mestu? Kakšne so lahko posledice v zvezi z gornjim vprašanjem?

Odgovor:

Po določbi 29. člena TZDR ima delavec pravico, da ga med delom v delovni organizaciji razporejajo na delovna mesta, ki ustrezajo njegovi delovni sposobnosti, njegova dolžnost pa je, da med delom nenehno izpopolnjuje svoje delovne sposobnosti skladno z zahtevami delovnega mesta in z zahtevami, ki izvirajo iz izpopolnjevanja delovnega procesa v delovni organizaciji.

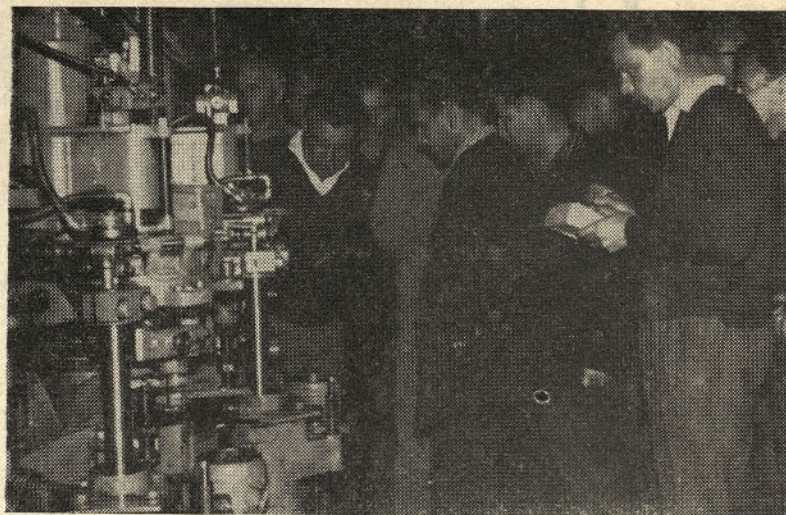
Po določbi 30. člena TZDR lahko delovna skupnost glede na zahtevo delovnega procesa razporedi delavca na drugo delovno mesto, ustrezajoče delavčevim strokovnim in drugim delovnim sposobnostim.

Kaj pa so strokovne in delovne sposobnosti delavca katere so določene za posamezno delovno mesto, je znano. Med njimi vsekar ni odločilno in pomembno »veselje« do dela na novem delovnem mestu in ima svoj odgovor v 29. členu TZDR. Posledice predstavljajo kršitev delovne dolžnosti, če delavec ne upošteva odločbe.

Dipl. pravnik Sušin Viktor

UREDNIK ZA VAS

Pred dnevi so bili v naši tovarni gostje iz Čeških Steklarn. Na sliki steklarna KIJEV

Gostje iz Češke so se zelo zanimali za proces dela v naši tovarni. Pridno so si zapisovali vse naše dosežke

Po končani obvezni praksi se naši bodoči steklarski strokovnjaki vračajo še za leto v šolo

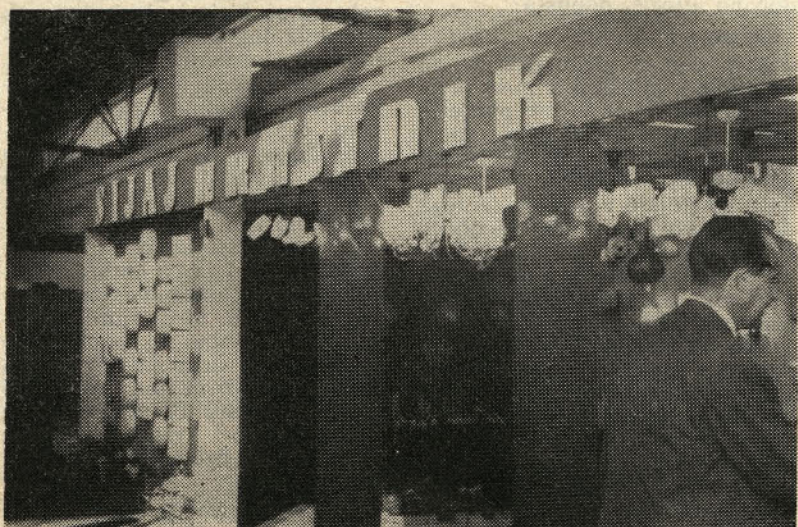
Z obiskom pri nas so bili izredno zadovoljni. Čestitali so nam k doseženim uspehom, ki smo jih dosegli in lepi tovarni na katero smo lahko upravičeno ponosni

Sijaj iz Hrastnika je žel na Zagrebškem velesejmu za svojo novo kolekcijo razsvetljavnih teles — ki so kombinirana z našimi izdelki veliko priznanja

Tako so se poslovili od priljubljenega sodelavca tovariša Tovornika njegovi dolgoletni sodelavci

Zanimalo vas bo: **ODŠEL V POKOJ**

V mesecu oktobru bodo praznovali svoj rojstni dan:

Anderlič Stanislava, Bajda Hilda, Barič Alojzija, Biglez Brigita, Bratuša Karolina, Delič Karolina, Drnovšek Dragica, Dušak Antonija, Galun Terezija, Glavač Frančiška, Gošler Nada, Grabnar Marija, Grmadnik Lidija, Grohar Ivana, Grum Mihaela, Guna Hedvika, Haberl Cirila, Haberl Marjana, Hrovat Terezija, Hrup Herta, Jakopič Martina, Jamšek Katarina, Janežič Pavla, Kamnikar Karolina, Klopotan Friderika, Kostanjevšek Štefanija, Kovač Martina, Krašek Terezija, Krašovec Angela, Krejan Vanda, Kukovič Zdenka, Kušar Marija, Laneger Pavla, Lazar Kristina, Leskovšek Vera, Lisec Terezija, Logar Terezija, Majcen Aleksandra, Majer Antonija, Mihalič Marija, Mrak Štefanija, Mraz Ljudmila, Mujagič Nurka, Ocvirk Marta, Peklar Olga, Perpar Magdalena Orožen Hedvika, Peterlin Leopoldina, Podlesnik Frančiška, Potočan Martina, Potočan Štefanija, Potočnik Štefanija, Povše Pavla, Pozaršek Amalija, Pušnik Ema, Rancinger Ana II., Rupnik Cvetka II., Sačer Kata, Senegačnik Erika, Slonec Olga, Šentjurc Marija, Spec Olga, Tacar Frančiška, Umek Nada, Urbajs Karolina, Varovič Terezija, Vodišek Stanislava, Vrana Jelka, Vrtnik Štefanija, Zalokar Marija, Zore Jožefa, Žnidar Ljudmila, Zveplan Slavica, Alauf Silva, Oplotnik Viktorija, Potušek Slavica, Projič Terezija, Dragar Karl, Dremel Oto, Kirn Stanislav, Kozole Drago, Barakini Ferdinand, Bizjak Karl, Cepuš Jože, Čakič Ljubo, Deželak Ivan, Draksler Viljem, Frankovič Avgust, Gabrič Edvard, Godicelj Jože, Golob Martin, Gorišek Alojz, Gošler Ivan, Grum Jože I., Hauptman Drago, Hočevar Ivan, Jamšek Bogomir, Jazbec Ernest, Jelen Bogomir, Kapelar Franc, Kavzar Aleksander, Kavšek Karl II, Kirn Adolf, Klanšek Rado, Klenovšek Franc, Kodrun Vlado, Korbar Franc, Korbar Stanislav, Križnik Ivan, Krstič Džordže, Kumlanc Roman, Lapornik Edvard, Lazar Karel, Laznik Ivan, II. Leskovšek Jože, Majcen Franc, Marinkovič Dimitrij, Matko Franc, Mejač Ferdinand, Oplotnik Ervin, Petrič Viljem, Pikelj Andrej, Plazar Franc, Plazar Pavel, Podlesnik Ivan, Potočin Jože, Prvulović Nikola, Pucelj Janez, Pufler Ivan, Razpotnik Franc, Rizvič Omer, Rodošek Karl, Rot Franc, Roter Maksimiljan, Salmič Franc, Senegačnik Franc, Sotlar Maks, Stopinšek Jože, Šivec Aleksander, Špeglič Karl, Tomše Martin, Veber Franc, Vodep Stojan, Zajc Bogomir, Zatler Alojz, Završnik Leopold II., Zidar Leopold, Zmazek Stanko, Zorec Miroslav, Zorko Teobald, Zupanc Franc, Kóritnik Bojan, Rotar Ernest, Tržan Ivan, Kužnik Ivan, Haberl Dragica.

Poročili so se:

Vidmar Silvestra — delav. v slikarnici — MIKŠA; Drndelič Milka — odnašalka — NOVAKOVIČ; Muhič Hasnija — odnašalka — STOJANOVIČ; Žabkar Vilma — natikalka — PRESEČKI.

Prirastek v družini:

Kirn Stanislav — hčerko, Tošič Ratko — hčerko, Kozlevčar Ivan — hčerko, Peklar Oto — hčerko, Bevc Ivan — hčerko, Majcen Majda — hčerko, Meterc Ciril — hčerko, Marinkovič Dinul — hčerko, Šinkovec Jožica — sina.

Prišli v podjetje:

Volaj Franc, Halcer Robert, Jerman Alojz, Planinc, Stanislav, Mekše Marjan, Majcen Dragotin, Šoba Viljem, Hudi Viljem, Pižmoht Bojan, Zupanc Ivan, Papež Nada, Poljšak Elizabeta, Šinkovec Milena, Trinkar Stanislav, Zebec Peter, Fišter Ivan, Kolenc Branko, Žlindra Boris, Dolinšek Stanko, Kajič Mirko, Žagar Ivan, Brglez Leopold, Mihalič Friderik, Sovre Rudolf, Korbar Ivan, Bričelj Karl, Vabič Alojz, Kužnik Ivan.

Vajenci:

Bočko Branko, Tržan Ivan, Spitaler Emil, Zibret Avgust in Alt Viljem.

Odšli iz podjetja:

Na lastno željo: Gril Milena, Kapčič Ivan, Habajec Marjan in Kolenc Štefanija.

Upokojen:

Tovornik Karel.

Samovoljno zapustili podjetje:

Kocman Elizabeta.

Od strani podjetja:

Mikša Josip.

Odšli v JLA:

Regoršek Franc, Šmid Franc, Špan Alojz, Slenc Albin, Pouh Branko, Lipec Venčeslav, Savič Miroslav, Podmenik Milan, Grešak Konrad in Mokotar Karl.

Lepo dekorirana stojnika Steklarne Hrastnik na Zagrebškem velesejmu

Dne 31. 8. 1966 smo se poslovili od našega dolgoletnega in priljubljenega sodelavca tovariša TOVORNIK KARLA, rojenega 22. 8. 1911 v Jurkloštru. Tovariš

Tovornik izhaja iz številne kmečke družine, zato je tudi njegova življenjska pot bila vedno težka. Ker v kraju, v katerem je rojen, ni bilo industrije, se je kot mlad deček že zgodaj zaposlil na graščini Falter. Na tej je delal kot sezonski delavec vse do leta 1934.

Ker sezonsko delo ni stalno, se je odločil in odšel za delom v Srbijo. Leta 1935 se je zaposlil v Steklarni Paračin. V steklarni je delal nekaj časa pri različnih delih, ker pa je imel veselje do steklarskega poklica, je tudi hitro začel napredovati. Po končani vojni leta 1941 je bil odpuščen na delo v Reinland v Nemčiji. Ko je prišel v letu 1944 na dopust, ni premišljeval kaj je njegova dolžnost — vključil se je v NOB, tu je bil vse do dokončne zmage nad fišističnim okupatorjem. Takoj po končani vojni se je tovariš Tovornik vključil v delo za čimprejšnjo izgradnjo porušene domovine. Postal je brigadir na polavtomatu; ker je bil pri delu marljiv je bil tudi večkrat proglašen za udarnika. Vsi, ki so delali pri njem so ga spoštovali, saj je svoje bogate izkušnje rad prenašal na mlajše sodelavce. Kako priljubljen je bil med svojimi sodelavci tovariš Karl, nam pove tudi to: ko je odhajal v zaslužni pokoj, so se njegovi dolgoletni sodelavci od njega poslovili z lepimi darili n šopki cvetja, z željo, da bi zaslužni pokoj užival v krogu svoje družine še mnogo srečnih let. Vsem lepim željam se pridružuje tudi uredništvo Steklarja.

ZAHVALA

Ob nenadni in bridki izgubi ljube mame in stare mame

OCEPEK ROZALIJE

se zahvaljujemo vsem sosedom, ki so nam v trenutkih globoke žalosti stali ob strani. Iskrena hvala godbi na pihala, pevskemu zboru »Svoboda II«, predstavniku SZDL tovarišu Kobalu za poslovilne besede, sindikalni podružnici in upravi podjetja za vence. Vsem, ki so našo ljubljeno mamo v tako velikem številu pospremili na zadnjo pot in darovali vence in cvetje.

Žalujoči sin Franc in hčerka Marija z družinama in ostalo sorodstvo.

ZAHVALA

Ob bridki in nenadni izgubi dragega moža, ata in dedka

KAJZER FRANCA

se zahvaljujemo vsem, ki so nam v trenutkih bridke žalosti stali ob strani in nam s tem lajšali bolečine. Iskreno se zahvaljujemo dr. Toplaku za njegovo požrtvovalnost, godbi in pevskemu zboru, vsem gasilskim društvom, ki so v tako velikem številu počastili njegov spomin, govornikom: tovarišu Janežiču od SZDL, tovarišu Knezu od gasilcev, tovarišu Žibertu od sindikata in tovarišu Kladniku od društva upokojencev, upravi podjetja, sindikalni podružnici, vsem darovalcem številnih vencev in vsem, ki so v tako velikem številu pospremili dragega moža, ata in dedka na njegovi zadnji poti na dojskem pokopališču.

Žalujoča žena Frančiška, sin Adolf in hčerka Milka z družinama in ostalo sorodstvo.

